

Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája

Rajz- vizuális kultúra tantárgy
1. osztály

T A N M E N T

Készült
NAT 2012. és az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) tartalma szerint

Horváth Katalin - Imrehné Sebestyén Margit:
A képzelet világa 1. évfolyam
(Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2013) kiadói tanmenetjavaslata alapján

A tantárgy órakeretei:
Heti óraszám: 2 óra
Éves óraszám: 74 óra

Készítette: **Kontráné Polgár Zsanett**

Kecskemét, 2017. szeptember 20.

RÖVIDÍTÉSEK:

AK Anyanyelvi kommunikáció
IK Idegen nyelvi kommunikáció
MK Matematikai kompetencia

DK Digitális kompetencia
HÖT A hatékony, önálló tanulás
TK Természettudományos kompetencia

EK Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
KVK Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
SZÁK Szociális és állampolgári kompetencia

Kék színnel a szabadon felhasználható órákat (10%) jelöltem.

Zöld színnel a kiemelt kompetenciákat jelöltem.

Száma	Tematikai egység	Óraszám	Szabad órakeret	Összesen:
1.	Első osztályos vagyok	6 óra	2 óra	8 óra
2.	Megérkezett az ősz	10 óra	2 óra	12 óra
3.	Szobrászat	4 óra	-	4 óra
4.	Itt a tél	6 óra	-	6 óra
5.	Farsang	4 óra	-	4 óra
6.	Bábszínházban	2 óra	2 óra	4 óra
7.	Valóságos és elképzelt lakóhelyek	6 óra	-	6 óra
8.	Jelek és jelképek környezetünkben	2 óra	-	2 óra
9.	A média szerepe, használata	2 óra	-	2 óra
10.	Húsvét	2 óra	-	2 óra
11.	Milyen színes a világ	10 óra	-	10 óra
12.	A mesék világa	10 óra	2 óra	12 óra
	Összesen:	64 óra	8 óra	72 óra

Óra	Téma, tananyag,	Ajánlott tevékenységformák, módszertan javaslatok fogalmak	Nevelési és fejlesztési célok, kompetenciák (készségek, képességek)	Szemléltetés, kapcsolódási pontok, javasolt taneszközök.	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, játék, kutatómunka stb.)
1. TÉMAKÖR: ELSŐ OSZTÁLYOS VAGYOK (8 ÓRA)					
1.	A közvetlen környezet tárgyainak megfigyelése és csoportosítása különböző szempontok alapján. Egyszerű tárgyak rajzolása Külső tulajdonságok, alakrajz (tk. 3. old.). Különböző vonalfajták és vonalvastagságok. Szabályos és szabálytalan, folytonos és szaggatott vonalak. Mit tudnak a ceruzák? (Tk. 5. old.). Mi van az iskolatáskában? (Tk. 4. old.).	1. Ismerkedés egymással, az iskolai szokásokkal, a rajzeszközökkel és a tankönyvvel. Beszélgetés az óvodai szokásokról. Az óvodai jelek jellemzői. 2. Tanszerek, taneszközök megismerése és megfigyelése. Az alapvető rajzeszközök jellemző tulajdonságainak megbeszélése (arányok, színek, díszítés, használhatóság). Formaelemzés: milyen egy jó iskolatáska? 3. Képelemzés. Beszélgetés a tankönyv 5. oldalán látható különleges ceruzákról. Jellemezzék a tanulók a különleges ceruzákat! Közös megbeszéléssel keressék meg az összefüggést a ceruzák "mimikája-arckifejezése", színe és a rajzolt vonalfajta között! Fogalmazzák meg a vonalak jellemzőit, pl. egyenes, hullámos, szaggatott, lendületes stb. Játsszuk el a ceruzák karakterét (mimika, gesztusok)! 4. Ábrázolási feladat: tárgytervezés. Saját iskolatáska látvány utáni rajza, vagy egy különleges, egyedi iskolatáska tervezése. Fogalmak: arány, magasság, szélesség, jellemző forma, formaegyszerűsítés, jel, külső tulajdonságok, vonalrajz, vonalfajták (egyenes, görbe, szaggatott, vízszintes, függőleges, ferde, hullámos, lendületes).	Előzetes tudás Vonalfajták, vázolás. Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Kompetenciák TK: logikai képességek fejlesztése AK: megfelelő szókincs fejlesztése Megfigyelőképesség fejlesztése. Vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. A térábrázoló képesség, a forma és arányérzék, a vizuális közlés, az anyanyelvi kommunikáció, a formafantázia és a humorérzék fejlesztése.	Szemléltetés Tanszerek, taneszközök, rajzfelszerelés, iskolatáskák és tolltartók képei áruházi katalógusokból vagy szórólapokról. Kapcsolódási pontok Technika: jelzések a közlekedésben. Környezetismeret: Óvodából az iskolába. A testem. Matematika: vonalfajták Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza, filctoll	Kiegészítő feladat Önarckép. Mindenki mondjon magáról egy olyan külső tulajdonságot, amiről a legjobban fel lehet őt ismerni. Feladat: rajzold le magadat egy kedvelt elfoglaltságod közben. A kész rajzok értékelésekor nézzük meg, sikerült-e a legjellemzőbb külső tulajdonságokat megragadni (kicsi, sovány, kövér, nyúlánk, hosszú haj stb.)! A feladat kibővíthető úgy, hogy nemcsak saját magukat, hanem az egész családot lerajzolják, majd a rajzról mesélnek. A rajzon keresztül felmérhetjük a tanulók vizuális fejlettségét (megfigyelés, térlátás, vonalkarakterek, részletek) és önértékelését.

2.	A közvetlen környezet tárgyainak megfigyelése és csoportosítása különböző szempontok alapján. Egyszerű tárgyak rajzolása Külső tulajdonságok, alakrajz (tk. 3. old.). Különböző vonalfajták és vonalvastagságok. Szabályos és szabálytalan, folytonos és szaggatott vonalak. Mit tudnak a ceruzák? (Tk. 5. old.). Mi van az iskolatáskámban? (Tk. 4. old.).	1. Ismerkedés egymással, az iskolai szokásokkal, a rajzeszközökkel és a tankönyvvel. Beszélgetés az óvodai szokásokról. Az óvodai jelek jellemzői. 2. Tanszerek, taneszközök megismerése és megfigyelése. Az alapvető rajzeszközök jellemző tulajdonságainak megbeszélése (arányok, színek, díszítés, használhatóság). Formaelemzés: milyen egy jó iskolatáska? 3. Képelemzés. Beszélgetés a tankönyv 5. oldalán látható különleges ceruzákról. Jellemezzék a tanulók a különleges ceruzákat! Közös megbeszéléssel keressék meg az összefüggést a ceruzák "mimikája-arc kifejezése", színe és a rajzolt vonalfajta között! Fogalmazzák meg a vonalak jellemzőit, pl. egyenes, hullámos, szaggatott, lendületes stb. Játsszuk el a ceruzák karakterét (mimika, gesztusok)! 4. Ábrázolási feladat: tárgyszervezés. Saját iskolatáska látvány utáni rajza, vagy egy különleges, egyedi iskolatáska tervezése. Fogalmak: arány, magasság, szélesség, jellemző forma, formaegyszerűsítés, jel, külső tulajdonságok, vonalrajz, vonalfajták (egyes, görbe, szaggatott, vízszintes, függőleges, ferde, hullámos, lendületes).	Előzetes tudás Vonalrajz, vázolás. Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Kompetenciák TK: logikai képességek fejlesztése AK: megfelelő szókinész fejlesztése Megfigyelőképesség fejlesztése. Vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Ábrarajz és értelmezési készség fejlesztése. A térábrázoló képesség, a forma és arányérzék, a vizuális közlés, az anyanyelvi kommunikáció, a formafantázia és a humorérzék fejlesztése.	Szemléltetés Tanszerek, taneszközök, rajzfelszerelés, iskolatáskák és tolltartók képei áruházi katalógusokból vagy szórólapokról. Kapcsolódási pontok Technika: jelzések a közlekedésben. Környezetismeret: Óvodából az iskolába. A testem. Matematika: vonalfajták Eszközök: Grafittus, színes ceruza, filctoll	Kiegészítő feladat Önarckép. Mindenki mondjon magáról egy olyan külső tulajdonságot, amiről a legjobban fel lehet őt ismerni. Feladat: rajzold le magadat egy kedvelt elfoglaltságod közben. A kész rajzok értékelésekor nézzük meg, sikerült-e a legjellemzőbb külső tulajdonságokat megragadni (kicsi, sovány, kövér, nyúlánk, hosszú haj stb.)! A feladat kibővíthető úgy, hogy nemcsak saját magukat, hanem az egész családot lerajzolják, majd a rajzról mesélnek. A rajzon keresztül felmérhetjük a tanulók vizuális fejlettségét (megfigyelés, térkép, vonalkarakterek, részletek) és önértékelését.
----	--	--	---	--	--

3.	A ritmus Forma- és színritmusok kreatív alkalmazása. Rajzi ritmusok, sorminták. Formaisméltés. (Tk. 6. old.) Textilminta tervezése. (Tk. 7. old.).	1. Előzetes feladatok: 1/1. Képi ritmusokat ábrázoló képek gyűjtése. Ritmikus ismétlődések környezetünkben, pl. házak ablakai, tetőcserepek, kerítéslecek, villanydúcok, hidak tartópillérei, textilminták, csomagolópapírok mintái stb. 1/2. Motiváció: hangulatkelto beszélgetés a különböző ritmusokról. Ritmikus mondókák, kiszámolók, dalok közös elmondása és eléneklése. Szituációs játékok a ritmus alkalmazásával. 2. Ritmikus ismétlődések megfigyelése a művészeti alkotásokon. 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok: 3/1. Sorminta vegyes technikával (akvarell és viaszkréta vagy olajpasztell). 3/2. Textilminta tervezése: - a királylány ruhájának díszítése sormintával (tk. 6. old.). Ha királylány lehetnék című dal meghallgatása (www.egyszervolt.hu) - Tunika tervezése (részletes leírás és a megvalósult munkák a kézikönyv 15. oldalán) 3/3. Könyvjelző tervezése. A baba ruhája (tk. 7. old.) 3/4. Szőnyegminta tervezése vegyes technikával (kollázs: akvarellal alapozott alaplap készítése és a felületére színes papírokból kivágott mintaritmus tervezése) Fogalmak: rész, egész, körvonal, folt, felület, formaisméltés, ritmus, mintaritmus, sorminta, vizuális és zenei ritmus, kicsi-nagy, kompozíció, kollázs,	Előzetes tudás Óvodai éneklés, tapsolás, ritmikus játékok. Kompetenciák TK: esztétikai érzék, kreativitás fejlesztése A képoltvasás, az ismeretszerzési képességek és a kommunikációs készség fejlesztése a látvány jellegzetességeinek felismerésével és megfogalmazásával. Cél, hogy a tanulók képesek legyenek egyszerű vizuális ritmusok felismerésére és kialakítására, az adott képmező ritmikus betöltésére! A ritmusérzék fejlesztése a zenei ritmusok tapsolásával, dobbantással, egyszerű hangszerekkel (triangulum, dob, síp). A megfigyelőképeség fejlesztése a vizuális és a zenei ritmusok hasonlóságainak felfedezésével.	Szemléltetés: Matyó cifraszűr, népművészeti edények sormintái, textilminták, szuszék (ácsolt láda) vésett mintái, őskori agyagedények karcolt mintái, a magyar népművészet szöttes- és hímzsmintái, különböző textilek Kapcsolódási pontok Ének- zene: zenei ritmusok tapssal, dobbantással, egyszerű hangszerekkel. Ritmus, hangszín, zene, hangmagasság, zörej. Olvasás: ritmikus mondókák, pl. Csigabiga..., Ecc- pecc kimehetsz... Tánc és dráma: mozgásritmusok, szerepjátékok. Eszközök: Filtoll, színes ceruza, viaszkréta, akvarell, színes papírok, olló, ragasztó.	Motiváció 1. Hangulatkelto beszélgetés a ritmusról. A ritmus fogalmának közös meghatározása. Ütemes lüktetés, a rövid (nyolcad és negyed) és a hosszú (fél) hangok váltakozása a zenében, hosszú és rövid szótagok váltakozása a beszédben, a formák és színek bizonyos szabály szerinti ismétlődése a művészi alkotásokon és a mindennapi élet tárgyain. Mondókák, kiszámolók, gyermekdalok ritmizálása, eljátszása. 2. Szituációs játékok. Különböző ritmusok létrehozása, eljátszása: ritmus tapsolása, ritmus dobbantása lábbal, dallamritmus kitalálása, beszédritmus (gyors-lassú, magas-mély), méretritmus kialakítása (az osztály tanulóiból néhányan magas-alacsony ritmusban állnak az osztály elé). Magas és mély hangok eljátszása mozdulatokkal.
----	--	---	--	--	--

4.	A ritmus Forma- és színritmusok kreatív alkalmazása.	1. Előzetes feladatok: 1/1. Képi ritmusokat ábrázoló képek gyűjtése. Ritmikus ismétlődések környezetünkben, pl. házak ablakai, tetőcserepek, kerítéslecek, villanydúcok, hidak tartópillérei, textilminták, csomagolópapírok mintái stb. 1/2. Motiváció: hangulatkelte beszélgetés a különböző ritmusokról. Ritmikus mondókák, kiszámolók, dalok közös elmondása és eléneklése. Szituációs játékok a ritmus alkalmazásával. 2. Ritmikus ismétlődések megfigyelése a művészeti alkotásokon. 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok: 3/1. Sorminta vegyes technikával (akvarell és viaszkréta vagy olajpasztell). 3/2. Textilminta tervezése: - a királylány ruhájának díszítése sormintával (tk. 6. old.). Ha királylány lehetnék című dal meghallgatása (www.egyszervolt.hu) - Tunika tervezése (részletes leírás és a megvalósult munkák a kézikönyv 15. oldalán) 3/3. Könyvjelző tervezése. A baba ruhája (tk. 7. old.) 3/4. Szőnyegminta tervezése vegyes technikával (kollázs: akvarellal alapozott alaplap készítése és a felületére színes papírokból kivágott mintaritmus tervezése)	Előzetes tudás Óvodai éneklés, tapsolás, ritmikus játékok. Kompetenciák TK: esztétikai érzék, kreativitás fejlesztése A képolvasás, az ismeretszerzési képességek és a kommunikációs készség fejlesztése a látvány jellegzetességeinek felismerésével és megfogalmazásával. Cél, hogy a tanulók képesek legyenek egyszerű vizuális ritmusok felismerésére és kialakítására, az adott képmező ritmikus betöltésére! A ritmusérzék fejlesztése a zenei ritmusok tapsolásával, dobbantással, egyszerű hangszerekkel (triangulum, dob, síp). A megfigyelőképeség fejlesztése a vizuális és a zenei ritmusok hasonlóságainak felfedezésével.	Szemléltetés: Matyó cifraszúr, népművészeti edények sormintái, textilminták, szuszék (ácsolt láda) vésett mintái, őskori agyagedények karcolt mintái, a magyar népművészet szötte- és hímzsmintái, különböző textilek Kapcsolódási pontok Ének- zene: zenei ritmusok tapssal, dobbantással, egyszerű hangszerekkel. Ritmus, hangszín, zene, hangmagasság, zörej. Olvasás: ritmikus mondókák, pl. Csigabiga..., Ecc- pecc kimehetsz... Tánc és dráma: mozgásritmusok, szerepjátékok. Eszközök: Filctoll, színes ceruza, viaszkréta, akvarell, színes papírok, olló, ragasztó.	Motiváció 1. Hangulatkelte beszélgetés a ritmusról. A ritmus fogalmának közös meghatározása. Ütemes lüktetés, a rövid (nyolcad és negyed) és a hosszú (fél) hangok váltakozása a zenében, hosszú és rövid szótagok váltakozása a beszédben, a formák és színek bizonyos szabály szerinti ismétlődése a művészi alkotásokon és a mindennapi élet tárgyain. Mondókák, kiszámolók, gyermekdalok ritmizálása, eljátszása. 2. Szituációs játékok. Különböző ritmusok létrehozása, eljátszása: ritmus tapsolása, ritmus dobbantása lábbal, dallamritmus kitalálása, beszédritmus (gyors-lassú, magas-mély), méretritmus kialakítása (az osztály tanulóiból néhányan magas-alacsony ritmusban állnak az osztály elé). Magas és mély hangok eljátszása mozdulatokkal.
	Rajzi ritmusok, sorminták. Formaisméltés. (Tk. 6. old.) Textilminta tervezése. (Tk. 7. old.).				

5.	A vizuális nyelv alapelemeinek (pont, vonal, folt) játékos alkalmazása a felületképzésben. Kísérletezz filctollal! (Tk. 8. old.)	1. Képolvasás. Beszélgetés különböző stílusú grafikákról. Pontok és vonalak szabályos és szabálytalan ismétlődésének megfigyelése különböző stílusú grafikákon. Észrevételek önálló megfogalmazása. A felületek összehasonlítása. 2. Önálló kísérletezés a vizuális alapelemek játékos használatával: pontok és a vonalak sűrűsödése, ritkulása, egymásra fedése és takarása, vékony és vastag, egyenes és hullámzó vonalak, nagy és kicsi, halvány és élénk színű pontok stb. Színárnyalatok és tónuskülönbségek elérése a pont- és vonalsűrűség változtatásával, a pontozott felületekre vonalak rajzolásával vagy különböző vonalfajták egymás fölé rajzolásával. Kísérletezés vegyes technikákkal (akvarellal alapozott lapra a festék száradása után filctoll vagy pasztellkréta rajz. (Tk. 8. old.). 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Közös kompozíció készítése: mindenki kap egy előre leszabott, kb.10 x10 cm-es színes kartont. Feladat: a felület mintázása a pontok, vonalak és foltok játékos alkalmazásával. 3/2. Mesebeli fa rajza. Egyéni munka. A falevelek felületét kitalált, dekoratív minták töltsék ki. Egy levélen csak egyféle minta szerepeljen, de a méreteket lehet variálni, pl. kisebb-nagyobb karikák, sűrűbb és ritkább pontok, hosszabb és rövidebb egyenesek stb. Fogalmak: pont, vonal, folt, felület, formaismétlés, ritmus, szabályos, szabálytalan, egyenes, ívelt, spirál, szaggatott, grafika, tónus, mintázat, dekoratív felület.	Előzetes tudás: spontán kísérletezés a rajzeszközökkel. Lendületes vonalak, pontokból, és különböző vonalfajtákból képzett minták. Helyes ceruzatartás. Kompetenciák TK: A kreativitás, a kísérletező képesség és a díszítőkézség fejlesztése a vizuális alapelemek alkotó használatával. Az érdeklődés és a kíváncsiság felkeltése a rajztechnikai készséget és a képzeletet fejlesztő feladattal. A megfigyelés és a kommunikáció fejlesztése a feladat értelmezésével.	Szemléltetés: Faktúravariációkat szemléltető táblázat a tankönyvben. A filctollrajzolás technikájának bemutatása különböző színű papírokon, különböző vastagságú filctollakkal. A feladatok megvalósulása a Tanári kézikönyv Kapcsolódási pontok Matematika: vonalfajták. Dráma és tánc: egyensúly-, ritmus- és térérzékelés. Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza/pasztell, filctoll, színes papírok, ragasztó, olló.	Csoportmunka Mesebeli fa A munka menete: - Rajzolj fel az A/4-es méretű - fehér vagy színes - lapra egy falevelet! A levél lehet kisebb is, mint a rajzlap. - Töltsd ki a levél felületét dekoratív minták ismétlődésével! Filctollal dolgozz! - A mintarajzolás után színezd át a levél felületét árnyalatosan! Varázsolj mesebeli színhangulatot a levelekre! Nem kell a valósághoz hasonló színeket használnod.
----	---	---	--	--	--

6.	A vizuális nyelv alapelemeinek (pont, vonal, folt) játékos alkalmazása a felületképzésben. Kísérletezz filctollal! (Tk. 8. old.)	1. Képolvasás. Beszélgetés különböző stílusú grafikákról. Pontok és vonalak szabályos és szabálytalan ismétlődésének megfigyelése különböző stílusú grafikákon. Észrevételek önálló megfogalmazása. A felületek összehasonlítása. 2. Önálló kísérletezés a vizuális alapelemek játékos használatával: pontok és a vonalak sűrűsödése, ritkulása, egymásra fedése és takarása, vékony és vastag, egyenes és hullámzó vonalak, nagy és kicsi, halvány és élénk színű pontok stb. Színárnyalatok és tónuskülönbségek elérése a pont- és vonalsűrűség változtatásával, a pontozott felületekre vonalak rajzolásával vagy különböző vonalfajták egymás fölé rajzolásával. Kísérletezés vegyes technikákkal (akvarellal alapozott lapra a festék száradása után filctoll vagy pasztellkréta rajz. (Tk. 8. old.). 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Közös kompozíció készítése: mindenki kap egy előre leszabott, kb.10 x10 cm-es színes kartont. Feladat: a felület mintázása a pontok, vonalak és foltok játékos alkalmazásával. 3/2. Mesebeli fa rajza. Egyéni munka. A falevelek felületét kitalált, dekoratív minták töltsék ki. Egy levélen csak egyféle minta szerepeljen, de a méreteket lehet variálni, pl. kisebb-nagyobb karikák, sűrűbb és ritkább pontok, hosszabb és rövidebb egyenesek stb. Fogalmak: pont, vonal, folt, felület, formaismétlés, ritmus, szabályos, szabálytalan, egyenes, ívelt, spirál, szaggatott, grafika, tónus, mintázat, dekoratív felület.	Előzetes tudás: spontán kísérletezés a rajzeszközökkel. Lendületes vonalak, pontokból, és különböző vonalfajtákból képzett minták. Helyes ceruzatartás. Kompetenciák TK: A kreativitás, a kísérletező képesség és a díszítőkézség fejlesztése a vizuális alapelemek alkotó használatával. Az érdeklődés és a kíváncsiság felkeltése a rajztechnikai készséget és a képzeletet fejlesztő feladattal. A megfigyelés és a kommunikáció fejlesztése a feladat értelmezésével.	Szemléltetés: Faktúravariációkat szemléltető táblázat a tankönyvben. A filctollrajzolás technikájának bemutatása különböző színű papírokon, különböző vastagságú filctollakkal. A feladatok megvalósulása a Tanári kézikönyv Kapcsolódási pontok Matematika: vonalfajták. Dráma és tánc: egyensúly-, ritmus- és térérzékelés. Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza/pasztell, filctoll, színes papírok, ragasztó, olló.	Csoportmunka Mesebeli fa A munka menete: - Rajzolj fel az A/4-es méretű - fehér vagy színes - lapra egy falevelet! A levél lehet kisebb is, mint a rajzlap. - Töltsd ki a levél felületét dekoratív minták ismétlődésével! Filctollal dolgozz! - A mintarajzolás után színezd át a levél felületét árnyalatosan! Varázsolj mesebeli színhangulatot a levelekre! Nem kell a valósághoz hasonló színeket használnod.
----	---	---	---	--	--

7.	Valós és képzelte látványok Valóság és mese. Valóságos és kitalált minták. Mesebeli állatok	1. Motiváció: állatokról szóló versek és mesék gyűjtése és olvasása. A szereplő elképzelése leírás alapján. 2. Képelemzés: valóságos formák a mesében. A valódi és mesebeli állatok hasonlóságainak és különbségeinek összegyűjtése. Állatokat is szerepeltető filmek és reklámok a televízió műsorában 3. Médiaélmények feldolgozása: a rajzfilmek szereplői. Beszélgetés az állatokat bemutató rajzfilmekről és animációs filmekről. Kedvenc figura szóbeli bemutatása. 4. Választható alkotói feladatok. 4/1. Film. Állatokról szóló ismeretterjesztő film egy rövid részletének megtekintése. Milyenek lennének ugyanezek a figurák egy mesefilmben vagy rajzfilmben? Ötletek közös összegyűjtése. 4/2. Origami. Csodakutya hajtogatása színes papírból. A forma kiegészítése rajzolt részletekkel és mintákkal. 4/3. Mesebeli állatok megjelenítése mintaképzéssel. Feladat: egy választott állat körvonalának felrajzolása, majd a forma és a háttér kitöltése a valóságtól eltérő, dekoratív mintákkal. Fogalmak: kiemelés, karakteres forma, körvonal, formaátalakítás, folt, mintaritmus, minta, motívum, dekoráció, dekoratív, tónus, árnyalat, versillusztráció, origami.	Előzetes tudás: mesebeli lények formái. A valóság és mese különbségei. Kompetenciák AK: esztétikai érzék fejlesztése, kíváncsiság képességének fejlesztése Beszélgetés az állatképekről, spontán megnyilvánulások: a megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció és a képolvasás képességének fejlesztése. A képzelet és a gondolkodási képesség fejlesztése a mintába rejtett formák felismerésével. A manuális készség fejlesztése a rajzeszközök helyes használatával.	Szemléltetés: állatképek interaktív táblán Kapcsolódási pontok Magyar nyelv és irodalom: versek, mesék, mondókák állatokról. pl.: Ezoposz: Az állatok királyt választanak. Környezetismeret: vadon élő állatok. Állatkertben. Állatok a házban és a ház körül Ének-zene: Dirmeg-dörmög a medve... Erkölcstan: közösségek. A mesevilág szereplői. A valóság és a mese. Eszközök: grafitceruza, színes ceruza, filctoll, pasztellkréta.	Előzetes feladatok: Állatokról szóló találós kérdések gyűjtése és megfejtése közösen. Állatokról szóló versek és mesék gyűjtése. Állatképek gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl. valóság-hű arányú rajz vagy fotó, mesebeli rajz stb. Eredeti állathangok meghallgatása és felismerése. Képkirakó játék: -szétvágtott állatképek összerakása egészére (páros feladat). - képrészlet alapján az állat felismerése. Képfolytatás Állatkép egy részlete alapján az egész forma megrajzolása. Szerepjáték: az állatok mozgásának és hangjának utánzása.
----	--	--	--	--	--

8.	Valós és képzelt látványok Valóság és mese. Valóságos és kitalált minták.	1. Motiváció: állatokról szóló versek és mesék gyűjtése és olvasása. A szereplő elképzelése leírás alapján. 2. Képelemzés: valóságos formák a mesében. A valódi és mesebeli állatok hasonlóságainak és különbségeinek összegyűjtése. Állatokat is szerepeltető filmek és reklámok a televízió műsorában 3. Médiaélmények feldolgozása: a rajzfilmek szereplői. Beszélgetés az állatokat bemutató rajzfilmekről és animációs filmekről. Kedvenc figura szóbeli bemutatása. 4. Választható alkotói feladatok. 4/1. Film. Állatokról szóló ismeretterjesztő film egy rövid részletének megtekintése. Milyenek lennének ugyanezek a figurák egy mesefilmben vagy rajzfilmben? Ötletek közös összegyűjtése. 4/2. Origami. Csodakutya hajtogatása színes papírból. A forma kiegészítése rajzolt részletekkel és mintákkal. 4/3. Mesebeli állatok megjelenítése mintaképzéssel. Feladat: egy választott állat körvonalának felrajzolása, majd a forma és a háttér kitöltése a valóságtól eltérő, dekoratív mintákkal.	Előzetes tudás: mesebeli lények formái. A valóság és mese különbségei. Kompetenciák AK: esztétikai érzék fejlesztése, kíváncsiság képességének fejlesztése Beszélgetés az állatképekről, spontán megnyilvánulások: a megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció és a képolvasás képességének fejlesztése. A képzelet és a gondolkodási képesség fejlesztése a mintába rejtett formák felismerésével. A manuális készség fejlesztése a rajzeszközök helyes használatával.	Szemléltetés: állatképek interaktív táblán Kapcsolódási pontok Magyar nyelv és irodalom: versek, mesék, mondókák állatokról. pl.: Ezoposz: Az állatok királyt választanak. Környezetismeret: vadon élő állatok. Állatkertben. Állatok a házban és a ház körül Ének-zene: Dirmeg-dörmög a medve... Erkölcstan: közösségek. A mesevilág szereplői. A valóság és a mese. Eszközök: grafitceruza, színes ceruza, filctoll, pasztellkréta.	Előzetes feladatok: Állatokról szóló találós kérdések gyűjtése és megfejtése közösen. Állatokról szóló versek és mesék gyűjtése. Állatképek gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl. valósághű arányú rajz vagy fotó, mesebeli rajz stb. Eredeti állathangok meghallgatása és felismerése. Képkirakó játék: -szétvágott állatképek összerakása egészszé (páros feladat). - képrészlet alapján az állat felismerése. Képfolytatás Állatkép egy részlete alapján az egész forma megrajzolása. Szerepjáték: az állatok mozgásának és hangjának utánzása.
	Mesebeli állatok				
		Fogalmak: kiemelés, karakteres forma, körvonal, formaátalakítás, folt, mintaritmus, minta, motívum, dekoráció, dekoratív, tónus, árnyalat, versillusztráció, origami.			
2. TÉMAKÖR: MEGÉRKEZETT AZ ŐSZ (12 ÓRA)					

9.	Természeti formák és látványok megfigyelése Az őszi évszak hangulatának kifejezése színekkel (tk. 12. old.). Színkeverés-festés (tk. 13. old.). Nyomatkészítés (tk. 14. old.).	1. Előzetes feladatok: séta az őszi erdőben vagy egy városi parkban. Színes levelek és termések gyűjtése. Megfigyelési feladatok az osztályban. Rövid élménybeszámoló: ki hol gyűjtötte össze a szép színű leveleket és terméseket? Nevezzétek meg azokat, amelyeket ismertek! Soroljátok fel a jellegzetes őszi színárnyalatokat! Ne csak tiszta színeket, hanem árnyalatokat is soroljátok, pl. vörösbarna, zöldesbarna, narancssárga stb. 2. Alkotómunka: színkeverés - festés. Választható ábrázolási feladatok. 2/1. Versillusztráció. Kányádi Sándor: Fakó lovon léptet. Milyen lehet az Ősz-apó köpenye. A köpeny mintájának megtervezése a versben olvasottak alapján (tk. 12. old.) 2/2. Versillusztráció. Tarbay Ede: Ősz-anyó (tk. 14. old.). 2/3. Papírlevél festése: egyszerű, szimmetrikus levélforma kivágása félbehajtott rajzlapból, majd a felület befestése őszi színfoltokkal (tk. 13. old.) 2/3. Levélnyomat készítése (tk. 14. old.). Fogalmak: színkeverés, színárnyalatok, színfolt, akvarell (vízfesték), tempera, nyomat, levélnyomat, szimmetrikus, felezés, körvonal, kompozíció, illusztráció	Előzetes tudás: a természet változása ősszel. Az őszi színek jellemzői. Levélnyomat készítésének technikája. Kompetenciák A megfigyelőképeség és a vizuális emlékezet fejlesztése a természeti látványok hangulatának visszaadásával. A színlátás és a színhasználati készség fejlesztése az őszi színek kikeverésével. A vizuális fantázia, a képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése az versillusztráció készítésével. Kompozíciós készség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. SZÁK: Kommunikációs készség fejlesztése az őszi táj jellegzetességeinek felidézésével és megbeszélésével.	Szemléltetés: Különböző színű és formájú levelek, őszi termések, őszi tájképek festményeken és fotókon. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: az őszi kincsei. Séta a parkban, az iskola környékén. Technika és életvitel: papírkivágások, szimmetrikus forma kivágása felezéssel. Eszközök: Szabadkézi rajzolás, festés akvarellal vagy temperával, papírkivágás, nyomatkészítés.	Csoportmunka 1. Tenyérből levél (tk. 13. old.). a) Rajzold körül a tenyeredet úgy, hogy az ujjaid szétnyitva legyenek! b) Vágd ki a körvonal mentén! c) Fesd ki a tenyérrel az őszi természetben látható színekkel! d) Rajzoljotok és fessetek közösen egy nagy fát (fatörzset, faágakat)! e) Ragasszátok fel az ágaira a „tenyér-leveleket”! 2. Levélnyomatok – közös kompozíció. A nagy fa ágait díszíthetjük festett levelek nyomataival, és kiegészíthetjük az ágakra festett madarakkal.
----	---	--	---	--	--

10.	Természeti formák és látványok megfigyelése Az őszi évszak hangulatának kifejezése színekkel (tk. 12. old.). Színkeverés-festés (tk. 13. old.). Nyomatkészítés (tk. 14. old.).	1. Előzetes feladatok: séta az őszi erdőben vagy egy városi parkban. Színes levelek és termések gyűjtése. Megfigyelési feladatok az osztályban. Rövid élménybeszámoló: ki hol gyűjtötte össze a szép színű leveleket és terméseket? Nevezzétek meg azokat, amelyeket ismertek! Soroljátok fel a jellegzetes őszi színárnyalatokat! Ne csak tiszta színeket, hanem árnyalatokat is soroljátok, pl. vörösbarna, zöldesbarna, narancssárga stb. 2. Alkotómunka: színkeverés - festés. Választható ábrázolási feladatok. 2/1. Versillusztráció. Kányádi Sándor: Fakó lovon léptet. Milyen lehet az Ősz-apó köpenye. A köpeny mintájának megtervezése a versben olvasottak alapján (tk. 12. old.) 2/2. Versillusztráció. Tarbay Ede: Ősz-anyó (tk. 14. old.). 2/3. Papírlevél festése: egyszerű, szimmetrikus levélforma kivágása félbehajtott rajzlapból, majd a felület befestése őszi színfoltokkal (tk. 13. old.) 2/3. Levélnyomat készítése (tk. 14. old.). Fogalmak: színkeverés, színárnyalatok, színfolt, akvarell (vízfesték), tempera, nyomat, levélnyomat, szimmetrikus, felezés, körvonal, kompozíció, illusztráció	Előzetes tudás: a természet változása ősszel. Az őszi színek jellemzői. Levélnyomat készítésének technikája. Kompetenciák A megfigyelőképesség és a vizuális emlékezet fejlesztése a természeti látványok hangulatának visszaadásával. A színlátás és a színhasználati készség fejlesztése az őszi színek kikeverésével. A vizuális fantázia, a képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése az versillusztráció készítésével. Kompozíciós készség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. SZÁK: Kommunikációs készség fejlesztése az őszi táj jellegzetességeinek felidézésével és megbeszélésével.	Szemléltetés: Különböző színű és formájú levelek, őszi termések, őszi tájképek festményeken és fotókon. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: az őszi kincsei. Séta a parkban, az iskola környékén. Technika és életvitel: papírkivágások, szimmetrikus forma kivágása felezéssel. Eszközök: Szabadkézi rajzolás, festés akvarelllel vagy temperával, papírkivágás, nyomatkészítés.	Csoportmunka 1. Tenyérből levél (tk. 13. old.). a) Rajzold körül a tenyeredet úgy, hogy az ujjaid szétnyitva legyenek! b) Vágd ki a körvonal mentén! c) Fesd ki a tenyerrajzot az őszi természetben látható színekkel! d) Rajzoljátok és fessetek közösen egy nagy fát (fatörzset, faágakat)! e) Ragasszátok fel az ágaira a „tenyér-leveleket”! 2. Levélnyomatok – közös kompozíció. A nagy fa ágait díszíthetjük festett levelek nyomataival, és kiegészíthetjük az ágakra festett madarakkal.
-----	---	--	--	---	---

11.	A forma átalakítása Levélfigurák (tk. 15. old.).	1. Előzetes feladatok: szép formájú levelek gyűjtése. Jellegetes fák leveleinek felismerése és jellemzése: milyen a színe, az alakja, az erezte, milyen fáról származik. 2. Levélnyomat készítése (tk. 14. old.) A levélnyomattól valóshoz hasonló (pl. ember, állat) vagy képzeletbeli figura kialakítása (tk. 15. old.) A levélnyomat kiegészítése a tervezett formára jellemző részletekkel. pl. kéz, láb, fej, ruha, sapka, kendő, szárnyak stb. 3. Levélfigura készítése kollázs technikával. A figura alapjának elkészítése egy vagy több falevéltől, majd a kompozíció kiegészítése rajzolt részletekkel. Fogalmak: minta, karakteres forma, színárnyalatok, kompozíció, megismerés, önkifejezés.	Előzetes tudás: színkeverés, levélnyomat készítése. Kompetenciák TK: esztétikai érzék, kreativitás, lényeglátás képességének fejlesztése Vizuális fantázia fejlesztése. Formalakító, asszociációs és, képzetársítási készség fejlesztése a levélformák kiegészítésével és más formává átalakításával. A színlátás és a színhasználati készség fejlesztése az őszi színek kikeverésével.	Szemléltetés: Különböző levélfigurák bemutatása interaktív tábla segítségével. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: őszi. Fák, bokrok lakói. Fajfajta és levelek. Matematika: szimmetria, aszimmetria. Eszközök: akvarell/tempera, filctoll,	Kooperatív tevékenység - Kiállítás rendezése a levélfiguráktól. - Közös adjunkt nevet a különleges levélfigurának! - Jellemezzük néhány mondatot a saját teremtményünket. Mondjuk el, hogy mi lenne a szerepe egy olyan animációs filmben, amely Levélország lakóiról szólna!
-----	---	---	---	---	---

12.	A forma átalakítása	1. Előzetes feladatok: szép formájú levelek gyűjtése. Jellegzetes fák leveleinek felismerése és jellemzése: milyen a színe, az alakja, az erezte, milyen fáról származik. 2. Levélnyomat készítése (tk. 14. old.) A levélnyomathoz valószínűleg hasonló (pl. ember, állat) vagy képzeletbeli figura kialakítása (tk. 15. old.) A levélnyomat kiegészítése a tervezett formára jellemző részletekkel. pl. kéz, láb, fej, ruha, sapka, kendő, szárnyak stb. 3. Levélfigura készítése kollázs technikával. A figura alapján elkészítése egy vagy több falevélből, majd a kompozíció kiegészítése rajzolt részletekkel.	Előzetes tudás: színkeverés, levélnyomat készítése. Kompetenciák TK: esztétikai érzék, kreativitás, lényeglátás képességének fejlesztése	Szemléltetés: Különböző levélfigurák bemutatása interaktív tábla segítségével. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: ősz. Fák, bokrok lakói. Fafajták és levelek. Matematika: szimmetria, aszimmetria. Eszközök: akvarell/tempera, filctoll,	Kooperatív tevékenység - Kiállítás rendezése a levélfigurákból. - Közös adjunkt nevet a különleges levélfigurának! - Jellemezzük néhány mondattal a saját teremtményünket. Mondjuk el, hogy mi lenne a szerepe egy olyan animációs filmben, amely Levélország lakóiról szólna!
	Levélfigurák (tk. 15. old.).	Fogalmak: minta, karakteres forma, színárnyalatok, kompozíció, megismerés, önkifejezés.	Vizuális fantázia fejlesztése. Formaalakító, asszociációs és, képzetársítási készség fejlesztése a levélformák kiegészítésével és más formává átalakításával. A színhasználati készség fejlesztése az őszi színek kikeverésével.		

13.	Szimmetrikus formák. Különleges tükörképek. Pacnifestészet. (tk. 16. old.).	1. Bevezető beszélgetés: vélemények a szimmetriáról (ki hallotta már, és mit tud róla). Szimmetrikus formák keresése környezetünkben. 2. Tükörkísérlet: szimmetrikus formák közepére (a szimmetriatengelyre) helyezett tükörrel keletkezett tükörkép jellemzőinek megbeszélése. 3. Választható alkotói feladatok: – Vizuális játék: szimmetrikus „pacnikép” készítése. (Tk. 16. old.) – Láncfigurák kivágása papírból (tk. 17. old.). Fogalmak: szimmetria, aszimmetria, szimmetriatengely, tükörkép, színkeverés, formaismétlés, harmonikaszerű hajtogatás.	Előzetes tudás: tükörkép, papírhajtogatás Kompetenciák SZÁK: Problémamegoldó képesség, magabiztosság képességének fejlesztése. Az anyagismeret, az eszközhasználati készség, a koncentrációs készség és a kézügyesség fejlesztése az egyszerű eszközzel végzett anyagalakítással. Az arányérzék fejlesztése a látvány értelmezésével és a szimmetrikus formák alkotásával.	Szemléltetés: Interaktív táblán képek bemutatása. Kapcsolódási pontok Matematika: szimmetria, aszimmetria. Eszközök: tükör, olló, fehér vagy színes papír, grafitceruza, tempera, filctoll.	Gyűjtőmunka: Szimmetrikus formákat ábrázoló tárgyak vagy képek, pl. gombok, emberi arc és alak, rovarok, virágok, házak, ablakok stb. Kiegészítő feladat: a láncfigurák díszítése az egyes évszakokra jellemző színekkel és mintákkal. A képzelet világa tanári kézikönyv 43. old.
14.	Szimmetrikus formák. Különleges tükörképek. Pacnifestészet. (tk. 16. old.).	1. Bevezető beszélgetés: vélemények a szimmetriáról (ki hallotta már, és mit tud róla). Szimmetrikus formák keresése környezetünkben. 2. Tükörkísérlet: szimmetrikus formák közepére (a szimmetriatengelyre) helyezett tükörrel keletkezett tükörkép jellemzőinek megbeszélése. 3. Választható alkotói feladatok: – Vizuális játék: szimmetrikus „pacnikép” készítése. (Tk. 16. old.) – Láncfigurák kivágása papírból (tk. 17. old.).	Előzetes tudás: tükörkép, papírhajtogatás Kompetenciák SZÁK: Problémamegoldó képesség, magabiztosság képességének fejlesztése.	Szemléltetés: Interaktív táblán képek bemutatása. Kapcsolódási pontok Matematika: szimmetria, aszimmetria. Eszközök: tükör, olló, fehér vagy színes papír, grafitceruza,	Gyűjtőmunka: Szimmetrikus formákat ábrázoló tárgyak vagy képek, pl. gombok, emberi arc és alak, rovarok, virágok, házak, ablakok stb. Kiegészítő feladat: a láncfigurák díszítése az egyes évszakokra

		Fogalmak: szimmetria, aszimmetria, szimmetriatengely, tükörkép, színkeverés, formaismétlés, harmonikászerű hajtogatás.	Az anyagismeret, az eszközhasználati készség, a koncentrációs készség és a kezűgyesség fejlesztése az egyszerű eszközzel végzett anyagalakítással. Az arányérzék fejlesztése és a szimmetrikus formák alkotásával.	tempera, filctoll.	jellemző színekkel és mintákkal. A képzelet világa tanári kézikönyv 43. old.
15.	Természeti formák megjelenítése megszemélyesítéssel Gesztenyeország lakói (tk. 18. old.) Tárgytervezés papírtányérból (tk. 19. old.).	1. Formák megszemélyesítése. A tankönyvben szereplő Makk Marci, Gesztenye Gizi és Dió Dani lehetnének akár egy animációs film figurái. Feladat: a film további szereplőinek megtervezése, és a könyvben látott figurák színtervének elkészítése. Az új szereplők rövid történetbe ágyazott jellemzése. 2. Tárgytervezés. Levéltartó készítése papírtányérokából. A készítés menete: tk. 19. old. Fogalmak: sík, tér, térbeliség, fázis, megszemélyesítés, animációs film.	Előzetes tudás: a papír vágása, szimmetrikus hajtása, ragasztás. Kompetenciák TK: rendszereszméletű gondolkodás, rajzolás képességek fejlesztése. Tervezés és kivitelezés képességének fejlesztése. Természeti látványok hangulatának visszaadása. Térábrázoló képesség fejlesztése játéktárgyakkal, térbeli manipulációval.	Szemléltetés: őszi termések, és azok képe. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: őszi termések Eszközök: filctoll, tempera, színes papírok, papírtányérok, olló, ragasztó	Kiegészítő feladat Szobor készítése természeti formákból. pl. gesztenye, makk, vagy mesterséges formákból, pl. parafa dugó. A magok vagy a dugók összeépítése gyufaszál vagy hurkapálcika segítségével.

16.	Természeti formák megjelenítése megszemélyesítéssel	1. Formák megszemélyesítése. A tankönyvben szereplő Makk Marci, Gesztenye Gizi és Dió Dani lehetnének akár egy animációs film figurái. Feladat: a film további szereplőinek megtervezése, és a könyvben látott figurák színtervének elkészítése. Az új szereplők rövid történetbe ágyazott jellemzése.	Előzetes tudás: a papír vágása, szimmetrikus hajtása, ragasztás. Kompetenciák TK: rendszerszemléletű gondolkodás, rajzolási képességek fejlesztése. Tervezés és kivitelezés képességének fejlesztése. Természeti látványok hangulatának visszaadása. Térábrázoló képesség fejlesztése játéktárgyakkal, térbeli manipulációval.	Szemléltetés: őszi termések, és azok képe. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: őszi termések Eszközök: filctoll, tempera, színes papírok, papírtányérok, olló, ragasztó	Kiegészítő feladat Szobor készítése természeti formákból. pl. gesztenye, makk, vagy mesterséges formákból, pl. parafa dugó. A magok vagy a dugók összeépítése gyufaszál vagy hurkapálcika segítségével.
	Gesztenyeország lakói (tk. 18. old.)	2. Tárgytervezés. Levéltartó készítése papírtányérokból. A készítés menete: tk. 19. old.			
	Tárgytervezés papírtányérból (tk. 19. old.).	Fogalmak: sík, tér, térbeliség, fázis, megszemélyesítés, animációs film.			

17.	Krétarajz A pasztellkréták jellemzői. Színkeverés, színárnyalatok.	1. Előzetes feladatok: a pasztellkréták tulajdonságai. Színkeverési kísérletek. 2. Versillusztráció készítése. Bartos Erika: Krétarajz című versében szereplő formák megrajzolásával. Egyéni vagy közös kompozíció készítése Fogalmak: színkeverés, színárnyalatok, vörös (piros), sárga, kék, zöld, narancssárga, lila, viaszkaré, pasztellkréta, olajpasztell, viaszkréta, felület, tónus, illusztráció,	Előzetes tudás: színárnyalatok, színkeverés. Kompetenciák A színlátás (a színárnyalatok megkülönböztetése), a színérzékenység, a színhasználati készség és a kísérletező képesség fejlesztése. TK: összefüggések felismerése és kifejezése, kíváncsiság	Kapcsolódási pontok Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése. Eszközök: Pasztellkréták, fehér és különböző színű kartonok	1. Csoportmunka Tekergőző mesebeli kígyó (színkígyó) vagy színcsiga. Színárnyalati sor kialakítása. Ajánlatos előre felvázolni a nagyméretű lapra a kígyó rajzát, majd beosztani, hogy ki melyik területen dolgozik. 2. Kísérletezzünk egyes technikákkal (pasztell+filctoll, pasztell+kollázs).
18.	Krétarajz A pasztellkréták jellemzői. Színkeverés, színárnyalatok.	1. Előzetes feladatok: a pasztellkréták tulajdonságai. Színkeverési kísérletek. 2. Versillusztráció készítése. Bartos Erika: Krétarajz című versében szereplő formák megrajzolásával. Egyéni vagy közös kompozíció készítése. Fogalmak: színkeverés, színárnyalatok, vörös (piros), sárga, kék, zöld, narancssárga, lila, viaszkaré, pasztellkréta, olajpasztell, viaszkréta, felület, tónus, illusztráció,	Előzetes tudás: színárnyalatok, színkeverés. Kompetenciák A színlátás (a színárnyalatok megkülönböztetése), a színérzékenység, a színhasználati készség és a kísérletező képesség fejlesztése. TK: összefüggések felismerése és kifejezése, kíváncsiság.	Kapcsolódási pontok Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése. Eszközök: Pasztellkréták, fehér és különböző színű kartonok	1. Csoportmunka Tekergőző mesebeli kígyó (színkígyó) vagy színcsiga. Színárnyalati sor kialakítása. Ajánlatos előre felvázolni a nagyméretű lapra a kígyó rajzát, majd beosztani, hogy ki melyik területen dolgozik. 2. Kísérletezzünk egyes technikákkal (pasztell+filctoll, pasztell+kollázs).

19.	Mimikri. Rejtőzködő állatok (tk. 22. old.) Az állatok felülete és a környezete: foltok-minták (tk. 23. old.).	1. Mimikri. Az élőlények alkalmazkodása a környezethez. Beszéljessünk arról, hogy mi lehet a környezethez való alkalmazkodás célja az állatvilágban. Magyarazzuk meg az elrejtőzés jelentőségét! A tankönyv feladatainak megoldása. Az elrejtőzött formák megkeresése és felismerése (aligátor, aligátorteknős, iszaphal, bölömbika, nutria és béka). 2. Mesebeli formák és dekoratív hátterek tervezése. Az állatok elrejtése mintákkal. Fogalmak: léptékváltás, a minta nagyítása, körvonal, folt, mimikri.	Előzetes tudás: minták alkotása. Kompetenciák KVK:Tapasztalatok értékelésének képessége, tervezés, elemzés A megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció képességének fejlesztése az állatok jellemzésével. A képzelet fejlesztése a rejtett alakzatok felismerésével.	Kapcsolódási pontok Környezetismeret: az állatok felülete és környezete. Eszközök: olajpasztell,	Előzetes feladatok: Állatokról szóló találos kérdések gyűjtése és megfejtése közösen. Állatképek gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl. valósághű arányú rajz vagy fotó, mesebeli rajz, beleolvad-e a környezetébe, vagy feltűnően kiemelkedik.
20.	Mimikri. Rejtőzködő állatok (tk. 22. old.) Az állatok felülete és a környezete: foltok-minták (tk. 23. old.).	1. Mimikri. Az élőlények alkalmazkodása a környezethez. Beszéljessünk arról, hogy mi lehet a környezethez való alkalmazkodás célja az állatvilágban. Magyarazzuk meg az elrejtőzés jelentőségét! A tankönyv feladatainak megoldása. Az elrejtőzött formák megkeresése és felismerése (aligátor, aligátorteknős, iszaphal, bölömbika, nutria és béka). 2. Mesebeli formák és dekoratív hátterek tervezése. Az állatok elrejtése mintákkal. Fogalmak: léptékváltás, a minta nagyítása, körvonal, folt, mimikri.	Előzetes tudás: minták alkotása. Kompetenciák KVK:Tapasztalatok értékelésének képessége, tervezés, elemzés A megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció képességének fejlesztése az állatok jellemzésével. A képzelet fejlesztése a rejtett alakzatok felismerésével.	Kapcsolódási pontok Környezetismeret: az állatok felülete és környezete. Eszközök: olajpasztell,	Előzetes feladatok: Állatokról szóló találos kérdések gyűjtése és megfejtése közösen. Állatképek gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl. valósághű arányú rajz vagy fotó, mesebeli rajz, beleolvad-e a környezetébe, vagy feltűnően kiemelkedik.

3. TÉMAKÖR: SZOBRÁSZAT (4 ÓRA)

21.	Agyagedények. Régi korok tárgyai. Tárgyelemzés: használati és dísz tárgyak (tk. 24. old.). Magyar népi kerámia (tk. 24. old.).	1. Tárgyelemzés: régi korok használati tárgyainak gyűjtése és csoportosítása. Szempontok: anyag, forma, funkció (a használat módja), díszítés). 2. Az agyagedények díszítőmotívumai régen és napjainkban. Magyar népművészeti edények formája, anyaga és díszítése. A miskakancsó elemzése: forma, funkció, díszítés (tk. 24-25. old.) 3. Választható alkotói feladat 3/1. Különleges edények. A miskakancsó inspirációja alapján ember alakú – fiút vagy lányt formázó - edény tervezése. 3/2. Váza készítése kollázs technikával. Sorminták képzése szinkontrasztokkal. Fogalmak: agyag, cserép, terrakotta, korongozás, kerámia, keramikus, fazekas, mázas kerámia, mintaritmus, díszítőművészet, népművészet, használati tárgy, dísz tárgy, formaegyszerűsítés, stilizálás.	Előzetes tudás: Képlékeny anyagok alakítása: agyagozás, gyurmázás. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció és a képolvasás képességének fejlesztése a tárgyak jellegzetességeinek közös megbeszélésével. <i>TK: Nemzeti tudat megalapozása, környezettudatosság képességének fejlesztése</i>	Szemléltetés: Őskori agyagedények, ókori görög vázák, népi kerámiaedények képei. Kapcsolódási pontok Technika életvitel és gyakorlat: képlékeny anyagok alakítása. Papír alakítása nyírással. Eszközök: filctoll, színes ceruza, színes papírok, olló, ragasztó.	Gyűjtőmunka: Ritmikus motívumokkal díszített tárgyak és képek gyűjtése. Rekonstrukció -Beszélgetés a restaurátor munkájáról. - Képkiegészítés: sormintával díszített edényről készült fénymásolat felezése, és részlet kiegészítése egészszé. Feladat: a körvonal megrajzolása és a minták folytatása.
22.	Agyagedények. Régi korok tárgyai. Tárgyelemzés: használati és dísz tárgyak (tk. 24. old.). Magyar népi kerámia (tk. 24. old.).	1. Tárgyelemzés: régi korok használati tárgyainak gyűjtése és csoportosítása. Szempontok: anyag, forma, funkció (a használat módja), díszítés). 2. Az agyagedények díszítőmotívumai régen és napjainkban. Magyar népművészeti edények formája, anyaga és díszítése. A miskakancsó elemzése: forma, funkció, díszítés (tk. 24-25. old.) 3. Választható alkotói feladat 3/1. Különleges edények. A miskakancsó inspirációja alapján ember alakú – fiút vagy lányt formázó - edény tervezése. 3/2. Váza készítése kollázs technikával. Sorminták képzése szinkontrasztokkal.	Előzetes tudás: Képlékeny anyagok alakítása: agyagozás, gyurmázás. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a látványértelmezés, az anyanyelvi kommunikáció és a képolvasás képességének fejlesztése a tárgyak	Szemléltetés: Őskori agyagedények, ókori görög vázák, népi kerámiaedények képei. Kapcsolódási pontok Technika életvitel és gyakorlat: képlékeny anyagok alakítása. Papír alakítása nyírással. Eszközök: filctoll, színes ceruza, színes	Gyűjtőmunka: Ritmikus motívumokkal díszített tárgyak és képek gyűjtése. Rekonstrukció -Beszélgetés a restaurátor munkájáról. - Képkiegészítés: sormintával díszített edényről készült fénymásolat felezése, és részlet kiegészítése

		Fogalmak: agyag, cserép, terrakotta, korongozás, kerámia, keramikus, fazekas, mázas kerámia, mintaritmus, díszítőművészet, népművészet, használati tárgy, dísz tárgy, formaegyszerűsítés, stilizálás.	jellegetességeinek közös megbeszélésével. <i>TK: Nemzeti tudat megalapozása, környezettudatosság képességének fejlesztése</i>	papírok, olló, ragasztó.	egésszé. Feladat: a körvonal megrajzolása és a minták folytatása.
23.	Szobráskodjunk együtt! A szobrászat fajtái: a dombormű és a körplasztika. Hulladékból szobor?	1. Közös beszélgetés, élménybeszámoló: milyen szobrok állnak a lakóhelyetek közelében az utcán. Előzetes feladat: nézd meg az anyagát, a témát, a mozdulatot stb. Mutasd be a mozdulatot a többieknek! 2. Képolvasás: műalkotások nézegetése és csoportosítása: körplasztika és dombormű. Véleményalkotás kérdések segítségével. 3. Tekeredik a kígyó című dombormű készítése színes gyurmából (tk. 26. old.). 4. Kedvenc állat megformázása agyagból vagy gyurmából (tk. 26. old.) 5. Hulladékból szobor. Állatkák készítése WC-papír gurigákból. Díszítés temperával. Fogalmak: dombormű, körplasztika, mintázás, faragás, vésés, agyag, kő, bronz, márvány	Előzetes tudás: sík és térforma Kompetenciák <i>TK: Környezettudatos magatartás képességének fejlesztése</i> Plasztikai érzék és kifejezőképesség fejlesztése. Plasztikai minőségek sokféleségének megtapasztalása. Karakterérzék fejlesztése.	Szemléltetés: .Nathalie Trépanier: Kutya (vegyes technika) Csoóri Sándor: Csodakutya c. verse hangulatkeltségként Kapcsolódási pontok Technika életvitel és gyakorlat: hasznos tárgy készítése papírból. Eszközök: agyag, gyurma, WC-papír guriga, tempera	Szoborjáték (páros játék) - A párok egyik tagja álljon be egy mozdulatlan pózba (alkosson így szobrot), majd a pár másik tagja utánozza le ezt a mozdulatot! - A pár egyik tagja legyen a szobrász, aki a pár másik tagját beállítja egy megtervezett mozdulatba. Közös adjunk címet az így megformázott élő szobornak.

24.	Szobrászkodjunk együtt!	1. Közös beszélgetés, élménybeszámoló: milyen szobrok állnak a lakóhelyetek közelében az utcán. Előzetes feladat: nézd meg az anyagát, a témát, a mozdulatot stb. Mutasd be a mozdulatot a többieknek! 2. Képolvasás: műalkotások nézegetése és csoportosítása: körplasztika és dombormű. Véleményalkotás kérdések segítségével. 3. Tekeredik a kígyó című dombormű készítése színes gyurmából (tk. 26. old.). 4. Kedvenc állat megformázása agyagból vagy gyurmából (tk. 26. old.) 5. Hulladékból szobor. Állatkák készítése WC-papír gurigákból. Díszítés temperával.	Előzetes tudás: sík és térforma Kompetenciák TK: Környezettudatos magatartás képességének fejlesztése Plasztikai érzék és kifejezőképesség fejlesztése. Plasztikai minőségek sokféleségének megtapasztalása. Karakterérzék fejlesztése.	Szemléltetés: Nathalie Trépanier: Kutya (vegyes technika) Csoóri Sándor: Csodakutya c. verse hangulatkeltségként Kapcsolódási pontok Technika életvitel és gyakorlat: hasznos tárgy készítése papírból. Eszközök: agyag, gyurma, WC-papír guriga, tempera	Szoborjáték (páros játék) - A párok egyik tagja álljon be egy mozdulatlan pózba (alkosson így szobrot), majd a pár másik tagja utánozza le ezt a mozdulatot! - A pár egyik tagja legyen a szobrász, aki a pár másik tagját beállítja egy megtervezett mozdulatba. Közös adjunk címet az így megformázott élő szobornak.
	A szobrászat fajtái: a dombormű és a körplasztika. Hulladékból szobor?	Fogalmak: dombormű, körplasztika, mintázás, faragás, vésés, agyag, kő, bronz, márvány.			
4. TÉMAKÖR: ITT A TÉL (6 ÓRA)					
25.	Origami	1. Előzetes feladatok: mit tudunk a Mikulásról? Történetek Szent Miklós életéből (beszélgetés, élménybeszámoló, szokások és hagyományok felelevenítése). A Mikulás történetét feldolgozó könyvek (versek, mesék, mondókák) és filmek keresése. 2. Origami Mikulás hajtogatása (tk. 28. old.) 3. Láncfigura készítése: táncoló hóemberek. 4. Hóember ábrázolása választható technikával, pl. olajpasztell, festés fekete kartonra fehér temperával, vegyes technika (akvarell, viaszkréta). Fogalmak: origami, láncfigura, legenda	Előzetes tudás: papírhajtogatás, pontos munka, a forma elkészítése fázisrajzok alapján, Kompetenciák A digitális kompetencia fejlesztése az internetről történő kutatómunkával, információkeresés és kezelés pl.: jelesnapok.oszk.hu/prod/unnep/szent_miklos_mikulas_napja	Szemléltetés: Mikulást ábrázoló képek, képeslapok, csomagolóanyagok stb.. Kapcsolódási pontok Ének: Hull a pelyhes... Eszközök: színes papír, A/3-as papír, grafitceruza, filctoll, olló,	Zsákjáték Mi lehet a zsákban! Elrejtett formák kitalálása tapintás alapján. Képkirakó játék (puzzle): szétvágott Mikulás-képek egymáshoz tartozó részleteinek közös megkeresése és a kép elkészítése páros vagy csoportmunkában.
	Mikulás ábrázolása. (Tk. 28. old.) Láncfigura: táncoló hóemberek. (Tk. 29. old.)				

26.	Origami	1. Előzetes feladatok: mit tudunk a Mikulásról? Történetek Szent Miklós életéből (beszélgetés, élménybeszámoló, szokások és hagyományok felelevenítése). A Mikulás történetét feldolgozó könyvek (versek, mesék, mondókák) és filmek keresése.	Előzetes tudás: papírhajtogatás, pontos munka, a forma elkészítése fázisrajzok alapján, Kompetenciák A digitális kompetencia fejlesztése az internetről történő kutatómunkával, információkeresés és kezelés pl.: jelesnapok.oszk.hu/prod/unnep/szent_miklos_mikulas_napja	Szemléltetés: Mikulást ábrázoló képek, képeslapok, csomagolóanyagok stb. Kapcsolódási pontok Ének: Hull a pelyhes... Eszközök: színes papír, A/3-as papír, grafitceruza, filctoll, olló,	Zsákjáték Mi lehet a zsákban! Elrejtett formák kitalálása tapintás alapján. Képkirakó játék (puzzle): szétvágott Mikulás-képek egymáshoz tartozó részleteinek közös megkeresése és a kép elkészítése páros vagy csoportmunkában.
	Mikulás ábrázolása. (Tk. 28. old.) Láncfigura: táncoló hóemberek. (Tk. 29. old.)	2. Origami Mikulás hajtogatása (tk. 28. old.) 3. Láncfigura készítése: táncoló hóemberek. 4. Hóember ábrázolása választható technikával, pl. olajpasztell, festés fekete kartonra fehér temperával, vegyes technika (akvarell, viaszkréta).			
		Fogalmak: origami, láncfigura, legenda			

27.	Jeltervezés, jelalkotás, formaegyszerűsítés Karácsony ünnepe (tk. 30. old.). Karácsonyi üdvözetek (tk. 31. old.)	1. Előzetes feladatok: karácsonyi csomagolópapírok és képeslapok gyűjtése, a karácsonyi ünnepkörre jellemző minták és díszek gyűjtése (karácsonyfa, harang, csillag, gyertya, angyalka, díszes üveggömb, szaloncukor, hókristály, masni); a formák jellel egyszerűsítése; sablon készítése a papírnyomathoz vagy a krumplinyomathoz. 2. Beszélgetés a karácsonyi hagyományokról. Karácsonyi történetek és versek gyűjtése, karácsonyi dalok éneklése. 3. Jézus születését ábrázoló műalkotások nézegetése. A bibliai történet felidézése. Beszélgetés Domenico Ghirlandaio: Pásztorok imádása című festményéről. A képolvasás szempontjai: a mű témája, a szereplők tevékenysége és elhelyezkedése a képtérben, előtér-középtér-háttér, a tér kitöltésnek módja, a színek, a tónusok, érzelmi hatás. 4. Választható ábrázolási feladatok 4/1. Karácsonyi csomagolópapír tervezése (tk. 30. old.). Karácsonyi sorminta vagy területdíz készítése választott képzőművészeti technikával, pl. krumplinyomat, papírnyomat, befestékezett süteményszaggató forma nyomtatása, festék és filctoll, festék és színes papír kollázs stb. 4/2. Karácsonyi képeslap tervezése (tk. 31. old.). Technika: a karácsonyt jelképező papírsablon kivágása, a forma kiemelése a körvonalától induló színes ceruza satírozással, a forma és a háttér díszítése filctollal rajzolt mintákkal. Fogalmak: kompozíció, kiemelés, műalkotás, reprodukció,	Előzetes tudás: formaegyszerűsítés, jelalkotás, Kompetenciák Jeles napok szokásainak, néphagyományainak és tárgyi kellékeinek megismerése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. Képalakító és kifejező képesség fejlesztése. Komponáló képesség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. Gondos kivitelezés, különböző anyagok, eljárások személyes tapasztalaton alapuló megismerése. MK: mindennapokban használható tudás, kíváncsiság képességének fejlesztése SZÁK: empátia képességének fejlesztése	Szemléltetés: Ghirlandaio: Pásztorok imádása (1485). Nicola di Credi: Jézus születése (1500 körül). Albrecht Dürer: Pásztorok imádása (1504). Képeslapok, csomagolópapírok, díszek, karácsonyi családi fotók. Kapcsolódási pontok Technika, életvitel és gyakorlat: Sablon készítése, papír vágása. Dráma és tánc: népi gyermekjátékok. Ének-zene: Karácsonyi dalok hallgatása Eszközök: krumplinyomat (kés, tempera); papírnyomat (kartonpapír, olló, ragasztó, tempera, fültisztító pálcika); képeslap (írólap, színes ceruza)	Krumplinyomat Anyagok és eszközök: nagyméretű krumpli, kés, tempera, ecset. A munka menete: a) Vágd ketté hosszában a krumplit! b) Rajzold rá a felületére a tervezett forma körvonalát! c) Vésd körbe késsel a körvonal mentén, majd mélyítsd le a háttérrel! d) Fesd át egyenletesen a kiemelkedő minta felületét, majd nyomtasd rá a rajzlap tervezett helyére a formát! Több színt is használhatsz. Ismételd meg többször is a forma átfestését és a nyomtatást!
------------	--	---	--	---	--

28.	Jeltervezés, jelalkotás, formaegyszerűsítés Karácsony ünnepe (tk. 30. old.). Karácsonyi üdvözletek (tk. 31. old.)	1. Előzetes feladatok: karácsonyi csomagolópapírok és képeslapok gyűjtése, a karácsonyi ünnepkörre jellemző minták és díszek gyűjtése (karácsonyfa, harang, csillag, gyertya, angyalka, díszes üveggömb, szaloncukor, hókristály, masni); a formák jellel egyszerűsítése; sablon készítése a papírnyomathoz vagy a krumplinyomathoz. 2. Beszélgetés a karácsonyi hagyományokról. Karácsonyi történetek és versek gyűjtése, karácsonyi dalok éneklése. 3. Jézus születését ábrázoló műalkotások nézegetése. A bibliai történet felidézése. Beszélgetés Domenico Ghirlandaio: Pásztorok imádása című festményéről. A képolvasás szempontjai: a mű témája, a szereplők tevékenysége és elhelyezkedése a képtérben, előtér-középtér-háttér, a tér kitöltésnek módja, a színek, a tónusok, érzelmi hatás. 4. Választható ábrázolási feladatok 4/1. Karácsonyi csomagolópapír tervezése (tk. 30. old.). Karácsonyi sorminta vagy terüldísz készítése választott képzőművészeti technikával, pl. krumplinyomat, papírnyomat, befestékezett süteményszaggató forma nyomtatása, festék és filctoll, festék és színes papír kollázs stb. 4/2. Karácsonyi képeslap tervezése (tk. 31. old.). Technika: a karácsonyt jelképező papírsablon kivágása, a forma kiemelése a körvonalától induló színes ceruza satírozással, a forma és a háttér díszítése filctollal rajzolt mintákkal. Fogalmak: kompozíció, kiemelés, műalkotás, reprodukció,	Előzetes tudás: formaegyszerűsítés, jelalkotás, Kompetenciák Jeles napok szokásainak, néphagyományainak és tárgyi kellékeinek megismerése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. Képalkotó és kifejező képesség fejlesztése. Komponáló képesség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. Gondos kivitelezés, különböző anyagok, eljárások személyes tapasztalaton alapuló megismerése. MK: mindennapokban használható tudás, kíváncsiság képességének fejlesztése SZÁK: empátia képességének fejlesztése	Szemléltetés: Ghirlandaio: Pásztorok imádása (1485). Nicola di Credi: Jézus születése (1500 körül). Albrecht Dürer: Pásztorok imádása (1504). Képeslapok, csomagolópapírok, díszek, karácsonyi családi fotók. Kapcsolódási pontok Technika, életvitel és gyakorlat: Sablon készítése, papír vágása. Dráma és tánc: népi gyermekjátékok. Ének-zene: Karácsonyi dalok hallgatása Eszközök: krumplinyomat (kés, tempera); papírnyomat (kartonpapír, olló, ragasztó, tempera, fültisztító pálcika); képeslap (írólapp, színes ceruza)	Krumplinyomat Anyagok és eszközök: nagyméretű krumpli, kés, tempera, ecset. A munka menete: a) Vágd ketté hosszában a krumplit! b) Rajzold rá a felületére a tervezett forma körvonalát! c) Vésd körbe késsel a körvonal mentén, majd mélyítsd le a hátteret! d) Fesd át egyenletesen a kiemelkedő minta felületét, majd nyomtasd rá a rajzlap tervezett helyére a formát! Több színt is használhatsz. Ismételd meg többször is a forma átfestését és a nyomtatást!
-----	---	--	---	--	---

29.	Tárgy tervezése meghatározott tulajdonos számára. A téli viselet (tk. 32. old.). Hétköznapi tevékenység során használt tárgyak megjelenítése. Különböző tárgyak külső jegyeinek összehasonlítása: a téli viselet jellegzetes darabjai és jellemzői. A viselet különböző anyagainak megismerése.	1. Motiváció. Rejtvények és találós kérdések a téli viselet jellegzetes darabjairól. Pl. Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen, öt kis ember bújik oda melegedni télen. Mi az? (kesztyű) 2. Beszélgetés a téli viselet jellemzőiről. A téli viselet darabjainak rendeltetés szerinti csoportosítása és jellemzése. Az anyag, a forma és a rendeltetés közötti összefüggés keresése. Szempontok: mit hordunk télen? Melyek a téli ruhák és lábbelik jellegzetes anyagai (miből készítik)? Melyek a téli sportok jellegzetes kellékei, és mit viselnek a sportolók? Mit jelent az évszaknak megfelelő öltözködés (tk. 32. old.)? Beszélgetés a téli fejfedők jellemzőiről (tk. 33. old.). 4. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 4/1. Saját sapka látvány utáni rajza. 4/2. Mintaterv. Téli sapka és kesztyű egyedi mintázatának tervezése. 4/3. A korábban átélt élmények felidézése és ábrázolása: téli sport, családi program megfestése úgy, hogy a hangsúly a szereplők viseletére kerüljön, pl. milyen a családjuk, amikor síeléshez, hóemberépítéshez vagy szánkózáshoz készülődünk? Fogalmak: tárgytervezés, mintaritmus, forma, funkció, díszítés, öltözködés-kiegészítő, a téli viselet jellegzetes anyagai: gyapjú, termo, pamut, polár.	Előzetes tudás: textil tervezése ritmikusan ismétlődő mintákkal. Kompetenciák: a megfigyelőképesség, a forma- és ritmusérzék, a képzelet és a kreativitás fejlesztése a saját tervezésű textilmintákkal. Tárgyalkotó, manipulatív képességek és a formaérzék fejlesztése az öltözékek tervezésével. A vizuális memória fejlesztése az átélt élmények képi megjelenítésével. TK: tervezés és kivitelezés, logikai képességek fejlesztése	Szemléltetés: Interaktív táblán szemléltető képek Kapcsolódási pontok Olvasás: a Tél című olvasmány. Csukás István: Hideg szél fúj. Donászi Magda: Halihó! Halihó! Szalad a szánkó! - Darida Tamás-Kerékgyártó László-Kovács Csilla: Hócsata című verse (zenés feldolgozása Halász Judit: Hívd a nagymamát című lemezéről hallható.) Környezetismeret: Téli időjárás. A tél örömei. Ének: Kifordítom, befordítom mégis bunda a bunda... Eszközök: grafitceruza, színes ceruza, filctoll, akvarell/tempera.	Előzetes feladatok, témakutatás: képek gyűjtése téli hétköznapi öltözékekről, az öltözék kiegészítő darabjairól és a téli sportruházat jellegzetes típusairól (pl. kapucnis dzseki, kötött pulóver, overall, sínadrág, csizma, kötött sapka, sál, fülvédő, kesztyű stb.) Csoportmunka: téli öltözékeket bemutató divatkatalógus készítése a prospektusokból kivágott öltözékekből és a saját rajzokból.
-----	--	---	--	--	---

30.	Tárgy tervezése meghatározott tulajdonos számára. A téli viselet (tk. 32. old.). Hétköznapi tevékenység során használt tárgyak megjelenítése. Különböző tárgyak külső jegyeinek összehasonlítása: a téli viselet jellegzetes darabjai és jellemzői. A viselet különböző anyagainak megismerése.	1. Motiváció. Rejtvények és találós kérdések a téli viselet jellegzetes darabjairól. Pl. Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen, öt kis ember bújik oda melegedni télen. Mi az? (kesztyű) 2. Beszélgetés a téli viselet jellemzőiről. A téli viselet darabjainak rendeltetés szerinti csoportosítása és jellemzése. Az anyag, a forma és a rendeltetés közötti összefüggés keresése. Szempontok: mit hordunk télen? Melyek a téli ruhák és lábbelik jellegzetes anyagai (miből készítik)? Melyek a téli sportok jellegzetes kellékei, és mit viselnek a sportolók? Mit jelent az évszaknak megfelelő öltözködés (tk. 32. old.)? Beszélgetés a téli fejfedők jellemzőiről (tk. 33. old.). 4. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 4/1. Saját sapka látvány utáni rajza. 4/2. Mintaterv. Téli sapka és kesztyű egyedi mintázatának tervezése. 4/3. A korábban átélt élmények felidézése és ábrázolása: téli sport, családi program megfestése úgy, hogy a hangsúly a szereplők viseletére kerüljön, pl. milyen a családjuk, amikor síeléshez, hóemberépítéshez vagy szánkózáshoz készülődünk? Fogalmak: tárgytervezés, mintaritmus, forma, funkció, díszítés, öltözők-kiegészítő, a téli viselet jellegzetes anyagai: gyapjú, , termo, pamut, polár.	Előzetes tudás: textil tervezése ritmikusan ismétlődő mintákkal. Kompetenciák: a megfigyelőképesség, a forma- és ritmusérzék, a képzelet és a kreativitás fejlesztése a saját tervezésű textilmintákkal. Tárgyalkotó, manipulatív képességek és a formaérzék fejlesztése az öltözők tervezésével. A vizuális memória fejlesztése az átélt élmények képi megjelenítésével. TK: tervezés és kivitelezés, logikai képességek fejlesztése	Szemléltetés: Interaktív táblán szemléltető képek Kapcsolódási pontok Olvasás: a Tél című olvasmány. Csukás István: Hideg szél fúj. Donászi Magda: Halihó! Halihó! Szalad a szánkó! - Darida Tamás-Kerékgyártó László-Kovács Csilla: Hócsata című verse (zenés feldolgozása Halász Judit: Hívd a nagymamát című lemezéről hallható.) Környezetismeret: Téli időjárás. A tél örömei. Ének: Kifordítom, befordítom mégis bunda a bunda... Eszközök: grafitceruza, színes ceruza, filctoll, akvarell/tempera.	Előzetes feladatok, témakutatás: képek gyűjtése téli hétköznapi öltözékekről, az öltözők kiegészítő darabjairól és a téli sportruházat jellegzetes típusairól (pl. kapucnis dzseki, kötött pulóver, overall, sínadrág, csizma, kötött sapka, sál, fülvédő, kesztyű stb.) Csoportmunka: téli öltözőket bemutató divatkatalógus készítése a prospektusokból kivágott öltözőkekből és a saját rajzokból.
5. TÉMAKÖR: FARSANG (4 ÓRA)					

31.	Itt a farsang. (tk. 34. old.) Szimmetrikus forma. Tükörkép. Rész- egész (tk. 35. old.).	1. Motiváció: vidám versek, mesék és énekek a farsangi jelmezekről, jelmezbálról és a bohócokról. A versek elolvashatók az interneten, és a dalok is letölthetők az internetről (http://youtube.letolt.info/). Gryllus Vilmos Maszkabál című lemezéről a Bál, bál, maszkabál; a Bohóc és a Varázsló című dal (a farsangi dalok és a dalokról készült animáció letölthető az internetről (www.mese.tv)) 1. Tengelyesen szimmetrikus bohócrajz készítése a tankönyv rajza alapján (a rajzolás előtt tükörképjáték, egymás mozdulatának utánzása, tükrözése, tk. 35. old.). Milyen a bohóc ruhája: színterv készítése. 2. Saját élmény megjelenítése emlékezet útján: Farsang az oviban címmel Fogalmak: kompozíció, reprodukció, szimmetria, tükörkép, farsang.	Előzetes tudás: szimmetrikus és aszimmetrikus formák, tükörképek, origami technika, arányok: magasság, szélesség. Kompetenciák Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése: a forma elkészítése fázisrajzok alapján). A kreativitás, a formaérzék és a formafantázia, fejlesztése. Saját élmények vizuális megjelenítése, a látott élmény hangulatának visszaadása. Az aktív szókincs gazdagítása, a verbális és a vizuális kommunikáció fejlesztése. EK: analízis-szintézis képességének fejlesztése	Szemléltetés: A tankönyv illusztrációi: bohócokat ábrázoló képek. Bohócjelmezek. Georges Seurat: A cirkusz (1890-1891). Kapcsolódási pontok Devecsery László: Bohóc-bíztató, Drégely László: Farsangi bál, Drégely László: Jancsi-bohóc, Gazdag Erzs: A bohóc köszöntője, Péter Erika: Jelmezbál, Gryllus Vilmos: Maszkabál, Hintapalinta együttes: Bohócdal. Szepesi Attila: A bohóc Farsangi versek az interneten: http://www.operencia.com/versek/versek-farsangra#ixzz2TdMGIPPT Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza, filctoll, tükör. Filctoll, pasztellkréta vagy festék a rajzlapon kivitelezett feladatnál. Színes papírok az origami kalaphoz.	Közös megbeszélés: 1. Bohócok jellemzése. Milyen az öltözkük, a testtartásuk? Milyen az arckifejezésük? A bohócok külső tulajdonságainak (arcfestés, különleges és tarka sapka, ruha és cipő) jellemzése, pl. nevetséges, tarka ruhát visel, színesre festi az arcát, piros színű parókát is viselhet stb. Mit jelent a bohóckodás kifejezés? (Magyarázat szituációs játékkal: bohóckodjunk mimikai játékokkal és gesztikulálásokkal). 2. A cirkusz világa. Cirkuszi élmények felidézése: a cirkusz műsorszámait, szereplőit, a cirkuszi kellékeket, cirkuszi öltözékeket. Beszélgetés G. Seurat: A cirkusz című festményéről (tk. 36. old.)
-----	---	---	---	--	---

32.	Itt a farsang. Szimmetrikus forma. Tükörkép. Rész- egész (tk. 35. old.).	1. Motiváció: vidám versek, mesék és énekek a farsangi jelmezekről, jelmezbálról és a bohócokról. A versek elolvashatók az interneten, és a dalok is letölthetők az internetről (http://youtube.letolt.info/). Gryllus Vilmos Maszkabál című lemezéről a Bál, bál, maszkabál; a Bohóc és a Varázsló című dal (a farsangi dalok és a dalokról készült animáció letölthető az internetről (www.mese.tv) 1. Tengelyesen szimmetrikus bohócrajz készítése a tankönyv rajza alapján (a rajzolás előtt tükörképjáték, egymás mozdulatának utánzása, tükrözése, tk. 35. old.). Milyen a bohóc ruhája: színterv készítése. 2.Saját élmény megjelenítése emlékezet útján: Farsang az oviban címmel Fogalmak: kompozíció, reprodukció, szimmetria, tükörkép, farsang.	Előzetes tudás: szimmetrikus és aszimmetrikus formák, tükörképek, origami technika, arányok: magasság, szélesség. Kompetenciák Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése: a forma elkészítése fázisrajzok alapján). A kreativitás, a formaérzék és a formafantázia, fejlesztése. Saját élmények vizuális megjelenítése, a látott élmény hangulatának visszaadása. Az aktív szókincs gazdagítása, a verbális és a vizuális kommunikáció fejlesztése. EK: analízis-szintézis képességének fejlesztése	Szemléltetés: A tankönyv illusztrációi: bohócokat ábrázoló képek. Bohócjelmezek. Georges Seurat: A cirkusz (1890-1891). Kapcsolódási pontok Devecsery László: Bohóc-bíztató, Drégely László: Farsangi bál, Drégely László: Jancsi-bohóc, Gazdag Erzs: A bohóc köszöntője, Péter Erika: Jelmezbál, Gryllus Vilmos: Maszkabál, Hintapalinta együttes: Bohócdal. Szepesi Attila: A bohóc Farsangi versek az interneten: http://www.operencia.com/versek/versek-farsangra#ixzz2TdMGIPPT Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza, filctoll, tükör. Filctoll, pasztellkréta vagy festék a rajzlapon kivitelezett feladatnál. Színes papírok az origami kalaphoz.	Közös megbeszélés: 1. Bohócok jellemzése. Milyen az öltözkük, a testtartásuk? Milyen az arckifejezésük? A bohócok külső tulajdonságainak (arcfestés, különleges és tarka sapka, ruha és cipő) jellemzése, pl. nevetséges, tarka ruhát visel, színesre festi az arcát, piros színű parókát is viselhet stb. Mit jelent a bohóckodás kifejezés? (Magyarázat szituációs játékkal: bohóckodjunk mimikai játékokkal és gesztikulálásokkal). 2. A cirkusz világa. Cirkuszi élmények felidézése: a cirkusz műsorszámait, szereplőit, a cirkuszi kellékeket, cirkuszi öltözékeket. Beszélgetés G. Seurat: A cirkusz című festményéről (tk. 36. old.)
-----	--	---	---	--	---

33.	Itt a farsang. A cirkusz világa (tk. 36. old.). Bohócfejek krétával (tk.37. ol	1. Motiváció: vidám versek, mesék és énekek a farsangi jelmezekről, jelmezbálról és a bohócokról. A versek elolvashatók az interneten, és a dalok is letölthetők az internetről (http://youtube.letolt.info/). Gryllus Vilmos Maszkabál című lemezéről a Bál, bál, maszkabál; a Bohóc és a Varázsló című dal (a farsangi dalok és a dalokról készült animáció letölthető az internetről (www.mese.tv)) 1.Saját élmények feldolgozása és vizuális megjelenítése: a cirkusz szereplői. Cirkuszi jelenet ábrázolása emlékezetből 2.Egész alakos bohóc vagy bohócfej elképzelt ábrázolása (tk. 37. old.). Fogalmak: kompozíció, reprodukció, szimmetria, tükrökép, farsang. Szepesi Attila: A bohóc című versében szereplő szavak: kóc, zubbony, búzakék, pepita, pántlika, masli, karmazsin. A cirkuszi előadás fogalmai: bűvész, zsonglőr, kötéltréner, állatidomár, zenebohóc, akrobata, artista, trapéz, biztosítókötél és háló, zsonglőr, mutatvány, jelmez, porond, produkció, smink, flitter.	Előzetes tudás: szimmetrikus és aszimmetrikus formák, tükröképek, origami technika, arányok: magasság, szélesség. Kompetenciák Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése: a forma elkészítése fázisrajzok alapján). A kreativitás, a formaérzék és a formafantázia, fejlesztése. Saját élmények vizuális megjelenítése, a látott élmény hangulatának visszaadása. AK: megfelelő szókincs gazdagítása, a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése.	Szemléltetés: A tankönyv illusztrációi: bohócokat ábrázoló képek. Bohócjelmezek. Georges Seurat: A cirkusz (1890-1891). Kapcsolódási pontok Devecsery László: Bohóc-bíztató, Drégely László: Farsangi bál, Drégely László: Jancsi-bohóc, Gazdag Erzsébet: A bohóc köszöntője, Péter Erika: Jelmezbál, Gryllus Vilmos: Maszkabál, Hinta-palinta együttes: Bohócdal. Szepesi Attila: A bohóc Farsangi versek az interneten: http://www.operencia.com/versek/versek-farsangra#ixzz2TdMGIPPT Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza, filctoll, tükör. Filctoll, pasztellkréta vagy festék a rajzlapon kivitelezett feladatnál. Színes papírok az origami kalaphoz.	Közös megbeszélés: 1. Bohócok jellemzése. Milyen az öltözködésük, a testtartásuk? Milyen az arckifejezésük? A bohócok külső tulajdonságainak (arcfestés, különleges és tarka sapka, ruha és cipő) jellemzése, pl. nevetséges, tarka ruhát visel, színesre festi az arcát, piros színű parókát is viselhet stb. Mit jelent a bohóckodás kifejezés? (Magyarázat szituációs játékkal: bohóckodjunk mimikai játékokkal és gesztikulálásokkal). 2. A cirkusz világa. Cirkuszi élmények felidézése: a cirkusz műsorszámait, szereplőit, a cirkuszi kellékeket, cirkuszi öltözékeket Beszélgetés G. Seurat: A cirkusz című festményéről (tk. 36. old.)
-----	---	---	--	--	--

34.	Itt a farsang.	1. Motiváció: vidám versek, mesék és énekek a farsangi jelmezekről, jelmezbálról és a bohócokról. A versek elolvashatók az interneten, és a dalok is letölthetők az internetről (http://youtube.letolt.info/). Gryllus Vilmos Maszkabál című lemezéről a Bál, bál, maszkabál; a Bohóc és a Varázsló című dal (a farsangi dalok és a dalokról készült animáció letölthető az internetről (www.mese.tv)) 1.Saját élmények feldolgozása és vizuális megjelenítése: a cirkusz szereplői. Cirkuszi jelenet ábrázolása emlékezetből 2.Egész alakos bohóc vagy bohócfej elképzelt ábrázolása (tk. 37. old.).	Előzetes tudás: szimmetrikus és aszimmetrikus formák, tükörképek, origami technika, arányok: magasság, szélesség. Kompetenciák Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése: a forma elkészítése fázisrajzok alapján). A kreativitás, a formaérzék és a formafantázia, fejlesztése. Saját élmények vizuális megjelenítése, a látott élmény hangulatának visszaadása. AK: megfelelő szókinész gazdagítása, a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése.	Szemléltetés: A tankönyv illusztrációi: bohócokat ábrázoló képek. Bohócjelmezek. Georges Seurat: A cirkusz (1890-1891). Kapcsolódási pontok Devecsery László: Bohóc-bíztató, Drégely László: Farsangi bál, Drégely László: Jancsi-bohóc, Gazdag Erzs: A bohóc köszöntője, Péter Erika: Jelmezbál, Gryllus Vilmos: Maszkabál, Hintapalinta együttes: Bohócdal. Szepesi Attila: A bohóc Farsangi versek az interneten: http://www.operencia.com/versek/versek-farsangra#ixzz2TdMGIPPT Eszközök: Grafitceruza, színes ceruza, filctoll, tükör. Filctoll, pasztellkréta vagy festék a rajzlapon kivitelezett feladatnál. Színes papírok az origami kalaphoz.	Közös megbeszélés: 1. Bohócok jellemzése. Milyen az öltözkűk, a testtartásuk? Milyen az arckifejezésük? A bohócok külső tulajdonságainak (arcfestés, különleges és tarka sapka, ruha és cipő) jellemzése, pl. nevetséges, tarka ruhát visel, színesre festi az arcát, piros színű parókát is viselhet stb. Mit jelent a bohóckodás kifejezés? (Magyarázat szituációs játékkal: bohóckodjunk mimikai játékokkal és gesztikulálásokkal). 2. A cirkusz világa. Cirkuszi élmények felidézése: a cirkusz műsorszámait, szereplőit, a cirkuszi kellékek, cirkuszi öltözékek Beszélgetés G. Seurat: A cirkusz című festményéről (tk. 36. old.)
	A cirkusz világa (tk. 36. old.). Bohócfejek krétával (tk.37. old.).	Fogalmak: kompozíció, reprodukció, szimmetria, tükörkép, farsang. Szepesi Attila: A bohóc című versében szereplő szavak: kóc, zubbony, búzakék, pepita, pántlika, masli, karmazsin. A cirkuszi előadás fogalmai: bűvész, zsonglőr, kötél-táncos, állatidomár, zenebohóc, akrobata, artista, trapéz, biztosítókötél és háló, zsonglőr, mutatvány, jelmez, porond, produkció, smink, flitter.			

6. TÉMAKÖR: BÁBSZÍNHÁZBAN (4 ÓRA)

35.	Síkbábok és ujjbábok készítése. (Tk. 38–39. old.)	1. Hangulatkeltő beszélgetés: színházi élmények. A bábszínház szereplői: bábtípusok összegyűjtése. Az ujjbábok és a kesztyűbábok jellemzői. 2. Kesztyűbáb tervezése. Tervezz további szereplőket a lovag és a favágó figurája mellé (tk. 38. old.) 3. Ujjbábok készítése. Feladat: Szabó Lőrinc Falusi hangverseny című versében szereplő állatfigurák megjelenítése. A báb készítése fázisrajzok alapján (tk. 39. old.). Az ujjbáb készítésének részletes leírása a kézikönyv 68. oldalán olvasható. Fogalmak: bábszínház, paraván, síkbáb, kesztyűbáb, fázisrajzok.	Előzetes tudás: a papír alakítása vágással. Ábraolvasás, fázisrajzok. Kompetenciák Az alkotó képesség és a manuális készség fejlesztése a bábfigurák készítésével. SZÁK: A kommunikációs képesség, az együttműködési készség és az empátia fejlesztése a közös bábozással.	Szemléltetés: – Különböző bábtípusok és azokról készült képek. – Bábfilm részlete. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: illem. Hogyan viselkedjünk a színházban? Eszközök: fehér és színes papírok, filctoll, olló, ragasztó	Egyéni gyűjtőmunka: bábfilmek szereplői, különböző technikával előállítható bábok képei. Bábjáték előadása közösen a Falusi hangversenyhez készült ujjbábokkal. Állathangok utánzása. Az állatok jellegzetes mozgásának utánzása.
36.	Síkbábok és ujjbábok készítése. (Tk. 38–39. old.)	1. Hangulatkeltő beszélgetés: színházi élmények. A bábszínház szereplői: bábtípusok összegyűjtése. Az ujjbábok és a kesztyűbábok jellemzői. 2. Kesztyűbáb tervezése. Tervezz további szereplőket a lovag és a favágó figurája mellé (tk. 38. old.) 3. Ujjbábok készítése. Feladat: Szabó Lőrinc Falusi hangverseny című versében szereplő állatfigurák megjelenítése. A báb készítése fázisrajzok alapján (tk. 39. old.). Az ujjbáb készítésének részletes leírása a kézikönyv 68. oldalán olvasható. Fogalmak: bábszínház, paraván, síkbáb, kesztyűbáb, fázisrajzok.	Előzetes tudás: a papír alakítása vágással. Ábraolvasás, fázisrajzok. Kompetenciák Az alkotó képesség és a manuális készség fejlesztése a bábfigurák készítésével. SZÁK: A kommunikációs képesség, az együttműködési készség és az empátia fejlesztése a közös bábozással.	Szemléltetés: – Különböző bábtípusok és azokról készült képek. – Bábfilm részlete. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: illem. Hogyan viselkedjünk a színházban? Eszközök: fehér és színes papírok, filctoll, olló, ragasztó	Egyéni gyűjtőmunka: bábfilmek szereplői, különböző technikával előállítható bábok képei. Bábjáték előadása közösen a Falusi hangversenyhez készült ujjbábokkal. Állathangok utánzása. Az állatok jellegzetes mozgásának utánzása.

37.	Mesélő bábok.	1. Motiváció: beszélgetés a tankönyv bábfigurákat ábrázoló képéről A bábok jellemzése a külső megjelenésük alapján. Meséljétek el közösen, hogy milyen történet szereplői lehetnének! Találjatok ki egy rövid történetet! 2. Film. Milyen rajzfilmben szerepelhetnének a marionettfigurák? Bábfilm megtekintése Fogalmak: marionettfigura, fázisrajz, képsorozat, szemléltető ábra. fakanálbáb,	Előzetes tudás: Kompetenciák Vélemények és érzések kifejezése. A kreativitás (ötletesség, újszerűség), az anyag- és eszközhasználati készség, a manuális készség, a koncentrációs képesség és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése az egyszerű bábjáték elkészítésével. KVK: tervezés	Szemléltetés: marionettfigurák, fakanálbábok. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: Önmagam kifejezése. Gondolatok, érzések kifejezése, elsősorban nem verbális módon. Gesztusok, arckifejezések, rajzok, ábrák, művészi eszközök, zene. Eszközök: fakanál, színes papírok, filctoll, olló, ragasztó	Szerepjáték Az elkészült báb megszólaltatása. Páros játékok egymás bábjaival. Párbeszéd vagy rögtönzött történet elmesélése.
38.	Mesélő bábok.	1. Motiváció: beszélgetés a tankönyv bábfigurákat ábrázoló képéről . A bábok jellemzése a külső megjelenésük alapján. Meséljétek el közösen, hogy milyen történet szereplői lehetnének! Találjatok ki egy rövid történetet! 2. Film. Milyen rajzfilmben szerepelhetnének a marionettfigurák? Bábfilm megtekintése Fogalmak: marionettfigura, fázisrajz, képsorozat, szemléltető ábra. fakanálbáb,	Előzetes tudás: Kompetenciák Vélemények és érzések kifejezése. A kreativitás (ötletesség, újszerűség), az anyag- és eszközhasználati készség, a manuális készség, a koncentrációs képesség és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése az egyszerű bábjáték elkészítésével. KVK: tervezés	Szemléltetés: marionettfigurák, fakanálbábok. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: Önmagam kifejezése. Gondolatok, érzések kifejezése, elsősorban nem verbális módon. Gesztusok, arckifejezések, rajzok, ábrák, művészi eszközök, zene. Eszközök: fakanál, színes papírok, filctoll, olló, ragasztó	Szerepjáték Az elkészült báb megszólaltatása. Páros játékok egymás bábjaival. Párbeszéd vagy rögtönzött történet elmesélése.

7. TÉMAKÖR: VALÓSÁGOS ÉS ELKÉPZELT LAKÓHELYEK (6 ÓRA)

39.	Házak és környezetük. A közvetlen környezet (utca, lakóház) megfigyelése, leírása és jellemzése. Házak régen és ma. Falusi és városi utcakép (tk. 42. old.).	1. Motiváció. Találós kérdések a ház különböző részeiről. - Kifordul, befordul, nem jutsz be, ha nem mozdul. (ajtó) - Belül fogod, kívül mozog, kívül fogod, belül mozog. - Nélküle nem sokra mész, ha úgy döntesz, hogy belépsz. (kilincs) 2. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 2/1. Egyéni munka: "A mi házunk és utcánk" című jelenet festése. Vagy: milyen házban laknék a legszívesebben? 2/2. Csoportmunka: a valóságból kiinduló házhomlokzat színes áttervezése. Az egyénileg készült munkákból közös kompozíció készítése, utcasor kirakása (tk. 42. old.). 2/3. Mesebeli házak tervezése (tk. 43. old.). Feladat: a lakóház valós formáinak átalakítása, behelyettesítése más formákkal. Pl. a ház ablakai helyett virágrajzok, a háztetőt nem a cserepek szabályos ismétlődése, hanem sorminták díszítik. Fogalmak: családi ház, sorház, társasház, toronyház, lakópark, lakótelep, panel, téglá, cserép, vakolat, térkép, forma, funkció	Előzetes tudás: képolvasás: a látottak elmesélése, a forma átalakítása, mintatervezés, Kompetenciák A megismerő- és befogadóképességek fejlesztése a környezet jellegzetességeinek megfigyelésével és ábrázolásával. Ismeretszerzési és tanulási képességek fejlesztése, szókincsbővítés a látottak elmesélésével. Az együttműködési készség fejlesztése a csoportos vagy a páros munkákkal. TK: összefüggések felismerése és kifejezése, lényeglátás képességének fejlesztése	Szemléltetés: különböző épülettípusok (vetítés, fényképek), különböző lakóház típusok (vetítés, fényképek), folyóiratok épületeket ábrázoló képei, a tankönyv illusztrációi (színesre festett lakótelepi házak Moszkvában, toronyház New Yorkban). Kapcsolódási pontok Környezetismeret: A mi házunk. Technika, életvitel és gyakorlat: Otthonunk tárgyai, anyagai Miből készül? Épített modellek. Eszközök: pasztellkréta, filctoll, festék, színes papírok, olló, ragasztó, fekete karton.	Bevezető beszélgetés - Milyen híres épületeket ismertek (várak, múzeumok, közintézmények stb.)? - Milyen épülettípusokat ismertek (lakóház, színház, stadion, palota, vár, múzeum, áruház, mozi, irodaépület, uszoda stb.)? - Milyen lakóház típusokat ismertek és miben különböznek egymástól (családi ház, ikerház, sorház (láncház), társasház, toronyház, átriumház stb.)? - Ki látott már építkezést? Milyen anyagokat és gépeket használtak az építkezés során, és hogyan épült fel?) Meséld el, milyen házban laknál szívesen! - Melyek lakóhelyed legszebb épületei! - Mely épületek szorulnak felújításra? Indokold meg, hogy miért?
-----	---	--	---	--	---

40.	Házak és környezetük. A közvetlen környezet (utca, lakóház) megfigyelése, leírása és jellemzése. Házak régen és ma. Falusi és városi utcakép (tk. 42. old.).	1. Motiváció. Találós kérdések a ház különböző részeiről. - Kifordul, befordul, nem jutsz be, ha nem mozdul. (ajtó) - Belül fogod, kívül mozog, kívül fogod, belül mozog. - Nélküle nem sokra mész, ha úgy döntesz, hogy belépsz. (kilincs) 2. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 2/1. Egyéni munka: “A mi házunk és utcánk” című jelenet festése. Vagy: milyen házban laknék a legszívesebben? 2/2. Csoportmunka: a valóságból kiinduló házhomlokzat színes áttervezése. Az egyénileg készült munkákból közös kompozíció készítése, utcasor kirakása (tk. 42. old.). 2/3. Mesebeli házak tervezése (tk. 43. old.). Feladat: a lakóház valós formáinak átalakítása, behelyettesítése más formákkal. Pl. a ház ablakai helyett virágrajzok, a háztetőt nem a cserepek szabályos ismétlődése, hanem sorminták díszítik. Fogalmak: családi ház, sorház, társasház, toronyház, lakópark, lakótelep, panel, téglá, cserép, vakolat, térkép, forma, funkció,	Előzetes tudás: képolvasás: a látottak elmesélése, a forma átalakítása, mintatervezés, Kompetenciák A megismerő- és befogadóképességek fejlesztése a környezet jellegzetességeinek megfigyelésével és ábrázolásával. Ismeretszerzési és tanulási képességek fejlesztése, szókincsbővítés a látottak elmesélésével. Az együttműködési készség fejlesztése a csoportos vagy a páros munkákkal. TK: összefüggések felismerése és kifejezése, lényeglátás képességének fejlesztése	Szemléltetés: különböző épülettípusok (vetítés, fényképek), különböző lakóház típusok (vetítés, fényképek), folyóiratok épületeket ábrázoló képei, a tankönyv illusztrációi (színesre festett lakótelepi házak Moszkvában, toronyház New Yorkban). Kapcsolódási pontok Környezetismeret: A mi házunk. Technika, életvitel és gyakorlat: Otthonunk tárgyai, anyagai Miből készül? Épített modellek. Eszközök: pasztellkréta, filctoll, festék, színes papírok, olló, ragasztó, fekete karton.	Bevezető beszélgetés - Milyen híres épületeket ismertek (várak, múzeumok, közintézmények stb.)? - Milyen épülettípusokat ismertek (lakóház, színház, stadion, palota, vár, múzeum, áruház, mozi, irodaépület, uszoda stb.)? - Milyen lakóház típusokat ismertek és miben különböznek egymástól (családi ház, ikerház, sorház (láncház), társasház, toronyház, átriumház stb.)? - Ki látott már építkezést? Milyen anyagokat és gépeket használtak az építkezés során, és hogyan épült fel?) Meséld el, milyen házban laknál szívesen! - Melyek lakóhelyed legszebb épületei! - Mely épületek szorulnak felújításra? Indokold meg, hogy miért?
-----	--	--	--	--	--

41.	Történetek, kitalált dolgok vizuális megjelenítése. Valós és képzelt látványok. A mese épített környezetének illusztratív jellegű ábrázolása. Környezetünk valós elemeinek különleges nézőpontból (belülről, fentről, alulról) való megjelenítése a fantázia és a megfigyelés révén, Meseillusztráció: Hárs László: Híresincsi felfordulás (tk. 44. old.).	1. Ismeretek felidézése: falusi házak régen és napjainkban. Beszélgetés a régi és a mai falusi házak jellegzetességeiről és szembetűnő különbségeiről. 2. Hárs László: Híresincsi felfordulás című mese felolvasása (tk. 44. old.). Megfigyelési szempontok a meseolvasás közben: -Hogyan változtatták meg a híresincsi falu lakói a falujukat? -Hogyan épültek a házak a megváltoztatott faluban? -Hogyan rendezték be a házaikat a híresincsi falu lakói? -Hogyan beszélgettek egymással? Szituációs játék: beszéljünk úgy egymással, mintha a megfordított Híresincs faluban lalnánk! (Pl. Jó reggelt - tleggerój.) 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Kollázs készítése csoportmunkában. A munka menete: egyszerű házhomlokzat kivágása színes papírokból, majd a házak felragasztása a tervezett kompozíciónak megfelelően a fekete kartonra. Ezután következik a házhomlokzatok díszítése színes papírból kivágott ablakokkal és ajtókkal (de lehet a részleteket festeni vagy rajzolni is). Képzeld el, hogy a házak körül csodálatos növények virágoznak. Rajzoljunk pasztellkrétával a fekete kartonra élénk színekben pompázó virágokat! Fogalmak: homlokzat, dekoratív felület, díszítés, átalakítás, illusztráció, kompozíció, kollázs	Előzetes tudás: az illusztráció készítése, a kiemelés módjai a kompozícióban (méret, szín, minta, árnyalat), a kollázs technikája.. Kompetenciák Az illusztráció elemi fogalmának megértése, illusztráció készítése. Képkalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Kompozíciós készség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. A megfigyelőképesség, a kreativitás, az átélő képesség, a tanulási képesség, a kommunikációs képességek és a kézügyesség fejlesztése. MK:problémamegoldó képesség, mindennapokban használható tudás képességének fejlesztése	Szemléltetés: Régi parasztházak homlokzata. Meseillusztrációk dekoratív házrajzai. Kapcsolódási pontok Technika: Mi készül papírból? Hogyan lehet megmunkálni a papírt (mérés, hajtogatás, papírkivágás)? Környezetismeret: lakóhelyünk házai. Matematika: tájékozódás a térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek. Eszközök: fekete karton, színes papírok (vagy színárnyalatossra festett papírok) a házakhoz, olló (papírkivágás), ragasztó, filctoll, olajpasztell, festék.	Vidám falukép rajza csoportmunkában (tk. 45. old.). A munka menete: Rajzoljuk meg a legalább A/2-es méretű lap egyik szélétől a másikig tartó utca kanyargóan futó sávját! Vázoljuk fel az utca két oldalára a kisebb-nagyobb házakat, és rajzoljunk a házak közé, vagy mögé fákat is! Olyan méretben dolgozzunk, hogy szinte a teljes hátteret töltsük ki a jelenettel! Bátran rajzoljuk fejjel lefelé is a formákat, hiszen egy mesebeli, felfordult falukép ábrázolása a feladat! Rajzoljuk meg a ház és környezetének részleteit (ablakok, ajtók, kapu, tetőminta, kerítés), majd dolgozzuk ki élénk színekkel a képet! A nagyméretű kartonon 4-6 tanuló dolgozzon közösen. Ajánlott technika: olajpasztell.
-----	--	---	---	---	--

42.	Történetek, kitalált dolgok vizuális megjelenítése. Valós és képzelt látványok. A mese épített környezetének illusztratív jellegű ábrázolása. Környezetünk valós elemeinek különleges nézőpontból (belülről, fentről, alulról) való megjelenítése a fantázia és a megfigyelés révén, Meseillusztráció: Hárs László: Híresincsi felfordulás (tk. 44. old.).	1. Ismeretek felidézése: falusi házak régen és napjainkban. Beszélgetés a régi és a mai falusi házak jellegzetességeiről és szembetűnő különbségeiről. 2. Hárs László: Híresincsi felfordulás című mese felolvasása (tk. 44. old.). Megfigyelési szempontok a meseolvasás közben: -Hogyan változtatták meg a híresincsi falu lakói a falujukat? -Hogyan épültek a házak a megváltoztatott faluban? -Hogyan rendezték be a házaikat a híresincsi falu lakói? -Hogyan beszélgettek egymással? Szituációs játék: beszéljünk úgy egymással, mintha a megfordított Híresincs faluban lalnánk! (Pl. Jó reggelt - tleggerój.) 3. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Kollázs készítése csoportmunkában. A munka menete: egyszerű házhomlokzat kivágása színes papírokból, majd a házak felragasztása a tervezett kompozíciónak megfelelően a fekete kartonra. Ezután következik a házhomlokzatok díszítése színes papírból kivágott ablakokkal és ajtókkal (de lehet a részleteket festeni vagy rajzolni is). Képzeld el, hogy a házak körül csodálatos növények virágoznak. Rajzoljunk pasztellkrétával a fekete kartonra élénk színekben pompázó virágokat! Fogalmak: homlokzat, dekoratív felület, díszítés, átalakítás, illusztráció, kompozíció, kollázs	Előzetes tudás: az illusztráció készítése, a kiemelés módjai a kompozícióban (méret, szín, minta, árnyalat), a kollázs technikája.. Kompetenciák Az illusztráció elemi fogalmának megértése, illusztráció készítése. Képkalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Kompozíciós készség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. A megfigyelőképesség, a kreativitás, az átélő képesség, a tanulási képesség, a kommunikációs képességek és a kéz ügyesség fejlesztése. MK: problémamegoldó képesség, mindennapokban használható tudás képességének fejlesztése	Szemléltetés: Régi parasztházak homlokzata. Meseillusztrációk dekoratív házrajzai. Kapcsolódási pontok Technika: Mi készül papírból? Hogyan lehet megmunkálni a papírt (mérés, hajtogatás, papírkivágás)? Környezetismeret: lakóhelyünk házai. Matematika: tájékozódás a térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek. Eszközök: fekete karton, színes papírok (vagy színárnyalatossra festett papírok) a házakhoz, olló (papírkivágás), ragasztó, filctoll, olajpasztell, festék.	Vidám falukép rajza csoportmunkában (tk. 45. old.). A munka menete: Rajzoljuk meg a legalább A/2-es méretű lap egyik szélétől a másikig tartó utca kanyargóan futó sávját! Vázoljuk fel az utca két oldalára a kisebb-nagyobb házakat, és rajzoljunk a házak közé, vagy mögé fákat is! Olyan méretben dolgozzunk, hogy szinte a teljes hátteret töltsük ki a jelenettel! Bátran rajzoljuk fejjel lefelé is a formákat, hiszen egy mesebeli, felfordult falukép ábrázolása a feladat! Rajzoljuk meg a ház és környezetének részleteit (ablakok, ajtók, kapu, tetőminta, kerítés), majd dolgozzuk ki élénk színekkel a képet! A nagyméretű kartonon 4-6 tanuló dolgozzon közösen. Ajánlott technika: olajpasztell.
-----	--	--	---	---	---

43.	Összetett forma építése egyszerű mértani elemekből. Különböző alakú mértani elemek jellegzetességei. Tér és sík (tk. 46. old.) Játékvár építése színes papírból (tk.47. old.)	1. Elméleti ismeretek. A tankönyv feladatainak megbeszélése (tk. 46 - 47. old). 1/1. Egyszerű geometrikus térformák megnevezése. A képen látott játékkocka elemei: sárga kocka, kék hasáb (téglatest), piros háromszöghasáb, piros henger, zöld négyszöghasáb, világosbarna hídelem. b) Egyszerű síkmértani elemek - kör, háromszög, négyzet, téglalap - felismerése és megnevezése. c) A tér és síkformák (pl. négyzet és kocka) hasonló és különböző sajátosságainak felfedezése kérdések segítségével. d) Számold meg, hány különböző színt és formát látsz a négy lapon? Megoldás: 8 különböző szín és 14 db forma. Keresd meg, mely formáknak nincs párjuk? Megoldás: a lila téglalapnak és a piros háromszögnek nincs párja. 2. Meseolvasás. Hervay Gizella: Tornyos-mese. A mese tanulságainak megbeszélése: a közösen végzett munka előnyei és örömei. A mese a Tanári kézikönyv 79. oldalán olvasható.) Fogalmak: sík- és térforma, négyzet, kocka, téglalap, háromszög, kör, félkör, kocka, egy pár (két darab), páros, páratlan,	Előzetes tudás: sík és térformák, síkábrázolás, térábrázolás.. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció, a problémamegoldó képesség, a kompozíciós készség és a térlátás fejlesztése. Elemi térviszonyok megfigyelése, a képi elemek helyének meghatározása (lent-fent, jobbra- balra, alatta- felette) és az elemek rakosgatása, rendezése. MK: Alapvető matematikai kommunikációs készség alkalmazása. Téralakító, térrendező képesség fejlesztése. A színérzék és a szindifferenciáló képesség fejlesztése. SZÁK: Együtműködés kialakítása a csoport tagjaival.	Szemléltetés: Építőjátékok, színes fakockák, mesekönyvek illusztrációi: díszes paloták és várak, Kapcsolódási pontok Technika, életvitel és gyakorlat: Az építődoboz elemei (téglatest, henger, hídelem, háromszöghasáb, négyszöghasáb). Matematika: objektumok alkotása. Ének: Cifra palota. Járom az új váramat. Eszközök: A/4-es méretű színes papírok, nagyobb fehér karton vagy csomagolópapír, grafitceruza, filctoll, olló, ragasztó. Alkossunk négy fős csoportokat! Egy csoport anyag és eszközigénye: 4 db. A/4-es méretű színes papír, olló, filctollak, ragasztó és egy nagyobb karton alaplapnak.	Csoportmunka Játékvár építése színes papírból. (tk. 47. old.) Minden csoport mérje ki, és vágja szét az A/4-es méretű színes papírokat a tankönyvben megadott arányok szerint (tk. 47. old.). Csoportonként négy darab A/4-es lappal dolgozunk. A munka menete: Rakjátok össze közösen a szétvágott színes részletekből a várformát! Többféle kompozíciót is próbáljatok ki, és a legjobbat ragasszátok fel egy nagy kartonra vagy csomagolópapírra! Díszítsétek az épületet jelképező síklapokat egy mesebeli palotára jellemző részletekkel, pl. díszes ablakokkal, kapuval és oszlopokkal, falra felfutó növényekkel, rajzoljatok az ablakba királylányt vagy királyfit, a vár köré katonákat és vizesárkot, a háttérbe pedig színes növényeket!
-----	---	--	--	--	--

44.	Összetett forma építése egyszerű mértani elemekből. Különböző alakú mértani elemek jellegzetességei.	1. Elméleti ismeretek. A tankönyv feladatainak megbeszélése (tk. 46 - 47. old.). 1/1. Egyszerű geometrikus térformák megnevezése. A képen látott játékkocka elemei: sárga kocka, kék hasáb (téglatest), piros háromszöghasáb, piros henger, zöld négyszöghasáb, világosbarna hídelem. b) Egyszerű síkmértani elemek - kör, háromszög, négyzet, téglalap - felismerése és megnevezése. c) A tér és síkformák (pl. négyzet és kocka) hasonló és különböző sajátosságainak felfedezése kérdések segítségével. d) Számold meg, hány különböző színt és formát látsz a négy lapon? Megoldás: 8 különböző szín és 14 db forma. Keresd meg, mely formáknak nincs párjuk? Megoldás: a lila téglalapnak és a piros háromszögnek nincs párja. 2. Meseolvasás. Hervay Gizella: Tornyosmese. A mese tanulságainak megbeszélése: a közösen végzett munka előnyei és örömei. A mese a Tanári kézikönyv 79. oldalán olvasható.)	Előzetes tudás: sík és térformák, síkábrázolás, térábrázolás.. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció, a problémamegoldó képesség, a kompozíciós készség és a térlátás fejlesztése. Elemi térviszonyok megfigyelése, a képi elemek helyének meghatározása (lent-fent, jobbra- balra, alatta- felette) és az elemek rakosgatása, rendezése. MK: Alapvető matematikai kommunikációs készség alkalmazása. Téralakító, térrendező képesség fejlesztése. A színérzék és a színdifferenciáló képesség fejlesztése. SZÁK: Együtműködés kialakítása a csoport tagjaival.	Szemléltetés: Építőjátékok, színes fakockák, mesekönyvek illusztrációi: díszes paloták és várak, Kapcsolódási pontok Technika, életvitel és gyakorlat: Az építődoboz elemei (téglatest, henger, hídelem, háromszöghasáb, négyszöghasáb). Matematika: objektumok alkotása. Ének: Cifra palota. Járom az új váramat. Eszközök: A/4-es méretű színes papírok, nagyobb fehér karton vagy csomagolópapír, grafitceruza, filctoll, olló, ragasztó. Alkossunk négy fős csoportokat! Egy csoport anyag és eszközigénye: 4 db. A/4-es méretű színes papír, olló, filctollak, ragasztó és egy nagyobb karton alaplapnak.	Csoportmunka Játékvár építése színes papírból. (tk. 47. old.) Minden csoport mérje ki, és vágja szét az A/4-es méretű színes papírokat a tankönyvben megadott arányok szerint (tk. 47. old.). Csoportonként négy darab A/4-es lappal dolgozunk. A munka menete: Rakjátok össze közösen a szétvágott színes részletekből a várformát! Többféle kompozíciót is próbáljatok ki, és a legjobbat ragasszátok fel egy nagy kartonra vagy csomagolópapírra! Díszítsétek az épületet jelképező síklapokat egy mesebeli palotára jellemző részletekkel, pl. díszes ablakokkal, kapuval és oszlopokkal, falra felfutó növényekkel, rajzoljatok az ablakba királylányt vagy királyfit, a vár köré katonákat és vizesárkot, a háttérbe pedig színes növényeket!
-----	--	---	--	--	---

8. TÉMAKÖR: JELEK ÉS JELKÉPEK KÖRNYEZETÜNKBEN (2 ÓRA)

45.	Képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Közlekedés az utcán (tk. 48. old.). A jövő városa (tk. 49. old.). Jelek az utcán (tk. 50. old.).	1. Közlekedés az utcán. Motiváció: Bartos Erika: Dugó című versének felolvasása (tk. 48 - 49. old.) Közös megbeszélés irányított kérdések alapján. Melyek a falusi és a városi közlekedés különbségei? Melyek a városi tömegközlekedés jellegzetes járművei? Milyennek mutatja be a Dugó című vers és a vers illusztrációja a városi közlekedést? Mi történik akkor, ha dugó van a városi forgalomban? Mi okozhatja a dugót? Soroljatok fel ezek közül néhányat! Milyen felújításokat végeznek lakóhelyeden? Pl. úttest, járda, épületek homlokzata, tető, csatorna stb. Akadályozzák-e ezek a felújítások a közlekedést? Milyen lenne szerintetek az ideális városi közlekedés? Mit tesz a környezetvédelem a városi közlekedés javítása érdekében? 2. Jelek az utcán (tk. 50. old.) A tankönyv feladatainak megbeszélése. A piktogramok jellemzői. 3. Jeltervezés, jelalkotás változatos méretben: jelzőtábla tervezése. Rajzold meg, hogy milyen lenne az állatkertet vagy a játszóteret jelző tábla! Feladat: négyzet alakú befoglaló forma (tájékoztató tábla), fehér, fekete és kék szín használata, a tábla közepére a választott témát kifejező egyszerű piktogram rajza feketével. Fogalmak: jelalkotás, közlekedési táblák, jelzőtábla, piktogram, embléma, térkép, alaprajz, cégér, szimbólum, lépték, formaegyszerűsítés.	Előzetes tudás: KRESZ-táblák, információközlő jelek környezetünkben, Kompetenciák A megfigyelőképesség és a vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Képolvasással történő információszerzés, képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. A közlekedési szabályok ismerete, és a jelzőtáblák felismerése és a közlekedési szabályok betartása. MK: a dolgok logikus okának és érvényességének megkeresése	Szemléltetés: Rövidfilm vagy fényképek a városi zsúfolt közlekedésről, közlekedési táblák, információközlő táblák, www.mesety (rajzfilm Lackfi János: Odalenn című verséhez. Címe: Mesés közlekedés a metrón), Kapcsolódási pontok Matematika: tájékozódás a térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák. Közlekedés, környezetünk, forgalomirányítás. Eszközök: A fantáziaképhez (tempera, olajpasztell). A jelzőtáblához grafitceruza, filctoll.	Kiegészítő feladatok 1. Utazás a jövőbe. Képzeld el, és rajzold meg, milyen lenne a jövő városa! Milyen házakat építenek majd az emberek? 2. Tervezd meg a jövő járműveit! Milyen lenne az a kételtű jármű, amivel a szárazföldön és a levegőben is lehetne közlekedni? Előzetes feladat: járművek képe, a fantasztikus filmek közlekedési eszközei.) 3. Utazás a mesében. Milyen házakról és közlekedési eszközökről olvastál a mesékben (pl. repülő szőnyeg, hétmérföldes csizma stb.). Mivel utaznak a mesehősök? Tervezz mesebeli járműveket!
-----	--	---	--	---	--

46.	Képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Közlekedés az utcán (tk. 48. old.). A jövő városa (tk. 49. old.). Jelek az utcán (tk. 50. old.).	1. Közlekedés az utcán. Motiváció: Bartos Erika: Dugó című versének felolvasása (tk. 48 - 49. old.) Közös megbeszélés irányított kérdések alapján. Melyek a falusi és a városi közlekedés különbségei? Melyek a városi tömegközlekedés jellegzetes járművei? Milyennek mutatja be a Dugó című vers és a vers illusztrációja a városi közlekedést? Mi történik akkor, ha dugó van a városi forgalomban? Mi okozhatja a dugót? Soroljatok fel ezek közül néhányat! Milyen felújításokat végeznek lakóhelyeden? Pl. úttest, járda, épületek homlokzata, tető, csatorna stb. Akadályozzák-e ezek a felújítások a közlekedést? Milyen lenne szerintetek az ideális városi közlekedés? Mit tesz a környezetvédelem a városi közlekedés javítása érdekében? 2. Jelek az utcán (tk. 50. old.) A tankönyv feladatainak megbeszélése. A piktogramok jellemzői. 3. Jeltervezés, jelalkotás változatos méretben: jelzőtábla tervezése. Rajzold meg, hogy milyen lenne az állatkertet vagy a játszóteret jelző tábla! Feladat: négyzet alakú befoglaló forma (tájékoztató tábla), fehér, fekete és kék szín használata, a tábla közepére a választott témát kifejező egyszerű piktogram rajza feketével. Fogalmak: jelalkotás, közlekedési táblák, jelzőtábla, piktogram, embléma, térkép, alaprajz, cégér, szimbólum, lépték, formaegyszerűsítés.	Előzetes tudás: KRESZ-táblák, információközlő jelek környezetünkben, Kompetenciák A megfigyelőképesség és a vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Képolvasással történő információszerzés, képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. A közlekedési szabályok ismerete, és a jelzőtáblák felismerése és a közlekedési szabályok betartása. MK: a dolgok logikus okának és érvényességének megkeresése	Szemléltetés: Rövidfilm vagy fényképek a városi zsúfolt közlekedésről, közlekedési táblák, információközlő táblák, www.mesetv (rajzfilm Lackfi János: Odalenn című verséhez. Címe: Mesés közlekedés a metrón), Kapcsolódási pontok Matematika: tájékozódás a térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák. Közlekedés, környezetünk, forgalomirányítás. Eszközök: A fantáziaképhez (tempera, olajpasztell). A jelzőtáblához grafitceruza, filctoll.	Kiegészítő feladatok 1. Utazás a jövőbe. Képzeld el, és rajzold meg, milyen lenne a jövő városa! Milyen házakat építenek majd az emberek? 2. Tervezd meg a jövő járműveit! Milyen lenne az a kételtű jármű, amivel a szárazföldön és a levegőben is lehetne közlekedni? Előzetes feladat: járművek képe, a fantasztikus filmek közlekedési eszközei.) 3. Utazás a mesében. Milyen házakról és közlekedési eszközökről olvastál a mesékben (pl. repülő szőnyeg, hétmérföldes csizma stb.). Mivel utaznak a mesehősök? Tervezz mesebeli járműveket!
9. TÉMAKÖR: A MÉDIA SZEREPE, HASZNÁLATA (2 ÓRA)					

47.	Képolvasással történő információszerzés. 1. A televízió és a család (tk. 52. old.). Szerepjáték (tk. 53. old.) 2. A mai kor írott és rajzolt jelei (tk. 51. old.)	1. Témaindító beszélgetés a médiahasználati szokásokról. 2. Különböző médiumok beazonosítása, tudatosítása (pl. újság, könyv, televízió, számítógép). Saját vélemények megfogalmazása. 3. Médiaélmények feldolgozása (tetszés, kíváncsiság, jó és rossz élmények). A felolvasott mese és animációs adaptációjának összehasonlítása. A mese pozitív és negatív szereplőinek csoportosítása. A mese erkölcsi tanulságainak felismerése. A történet eljátszása: a karakterek megszólaltatása, érzelmek kifejezése szavakkal, mimikával és gesztusokkal. A pozitív és negatív érzelmek tudatos kifejezése (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem). A felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése (pl. a főszereplő rajza, képsorozat csoportmunkában.). 4. A televízió és a család. A Tv-nézési szokások. A televíziós műsortípusok összegyűjtése: 1. Krimi, krimisorozat. 2. Rajzfilm, rajzfilmsorozat. 3. Szappanopera (teleregény). 4. Tévéorozat. 5. Dokumentumfilm. 6. Hírműsor. 7. Szórakoztató műsorok (pl. show-műsorok, vetélkedők, talkshow-k, valóságshow-k). 8. Gyerme- és ifjúsági műsorok. 9. Sportműsorok. Melyek a kedvenc műsoraitok? Játsszatok el a kedvenc műsoraitokból egy részletet! Beszélgetés a tv-bemondó munkájáról. Gyakoroljuk a szép beszédet a nyelvtörők felolvasásával (tk. 52. old.) Fogalmak: internet, honlap, chat, videojáték, televízió, rádió, könyv, számítógép, színház, mozi, újság, műsor, képregény, állókép, mozgókép.	Előzetes tudás: jó és rossz (pozitív és negatív) tulajdonságok. A mesék tanulságainak felismerése. Műsorok a televízióban. Képolvasás: a kép alapján egy történet megfogalmazása, a szereplő jellemzése. Kompetenciák A megfigyelőképesség és a vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Beszédművelés, beszédfejlesztés. HÖT:Segédeszközök használata:a kreatív, kritikus internethasználat fejlesztése. AK: hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása. Az olvasási készség és a szókincs fejlesztése a médiaszövegekkel. Az érzelemkifejezés képességének fejlesztése.	Szemléltetés: animációs filmek, mesék a gyermekbarát honlapokról: www.mese.tv, www.egyszervolt.hu. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: a számítógépes világ ismeretségei. Jellemábrázolás. A meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata. Technika, életvitel és gyakorlat: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, megbeszélése. Dráma és tánc: kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása. Eszközök: filmek, mesék, újságok, könyvek, televízió, számítógép	Szerepjáték: a cipő című szöveg nélküli képregény történetének megfejtése (tk. 53. old.). Meséljük el közösen a rajzszorozaton ábrázolt cipő életét a rajzok alapján! Képzeld magadat a cipő helyébe, és mondd el, hogy mit láatsz magad körül, hol élsz, hogyan telnek napjaid, kinek a tulajdona vagy, hogyan bánik veled, milyen sérülések érnek az életedben! A képen látottakat meséld el úgy, mintha tiéd lenne ez a cipő! A mai kor írott és rajzolt jelei: hangulatjelek az interneten (tk. 51. old.) Feladat: a tankönyvbe rajzolt hangulatjelek utánzása. Érzelmeket kifejező hangulatjelek gyűjtése és tervezése.
-----	--	---	---	--	---

48.	Képolvasással történő információszerzés. 1. A televízió és a család (tk. 52. old.). Szerepjáték (tk. 53. old.) 2. A mai kor írott és rajzolt jelei (tk. 51. old.)	1. Témaindító beszélgetés a médiahasználati szokásokról. 2. Különböző médiumok beazonosítása, tudatosítása (pl. újság, könyv, televízió, számítógép). Saját vélemények megfogalmazása. 3. Médiaélmények feldolgozása (tetszés, kíváncsiság, jó és rossz élmények). A felolvasott mese és animációs adaptációjának összehasonlítása. A mese pozitív és negatív szereplőinek csoportosítása. A mese erkölcsi tanulságainak felismerése. A történet eljátszása: a karakterek megszólaltatása, érzelmek kifejezése szavakkal, mimikával és gesztusokkal. A pozitív és negatív érzelmek tudatos kifejezése (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem). A felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése (pl. a főszereplő rajza, képsorozat csoportmunkában.). 4. A televízió és a család. A Tv-nézési szokások. A televíziós műsortípusok összegyűjtése: 1. Krimi, krimisorozat. 2. Rajzfilm, rajzfilmsorozat. 3. Szappanopera (teleregény). 4. Tévéorozat. 5. Dokumentumfilm. 6. Hírműsor. 7. Szórakoztató műsorok (pl. show-műsorok, vetélkedők, talkshow-k, valóságshow-k). 8. Gyerme- és ifjúsági műsorok. 9. Sportműsorok. Melyek a kedvenc műsoraitok? Játsszatok el a kedvenc műsoraitokból egy részletet! Beszélgetés a tv-bemondó munkájáról. Gyakoroljuk a szép beszédet a nyelvtörők felolvasásával (tk. 52. old.) Fogalmak: internet, honlap, chat, videojáték, televízió, rádió, könyv, számítógép, színház, mozi, újság, műsor, képregény, állókép, mozgóképek.	Előzetes tudás: jó és rossz (pozitív és negatív) tulajdonságok. A mesék tanulságainak felismerése. Műsorok a televízióban. Képolvasás: a kép alapján egy történet megfogalmazása, a szereplő jellemzése. Kompetenciák A megfigyelőképesség és a vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Beszédművelés, beszédfejlesztés. HÖT:Segédeszközök használata: a kreatív, kritikus internethasználat fejlesztése. AK: hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása. Az olvasási készség és a szókincs fejlesztése a médiaszövegekkel. Az érzelemerkifejezés képességének fejlesztése.	Szemléltetés: animációs filmek, mesék a gyermekbarát honlapokról: www.mese.tv, www.egyszervolt.hu. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: a számítógépes világ ismeretségei. Jellemábrázolás. A meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata. Technika, életvitel és gyakorlat: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, megbeszélése. Dráma és tánc: kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása. Eszközök: filmek, mesék, újságok, könyvek, televízió, számítógép	Szerepjáték: a cipő című szöveg nélküli képregény történetének megfejtése (tk. 53. old.). Meséljük el közösen a rajzsorozaton ábrázolt cipő életét a rajzok alapján! Képzeld magadat a cipő helyébe, és mondd el, hogy mit láatsz magad körül, hol élsz, hogyan telnek napjaid, kinek a tulajdona vagy, hogyan bánik veled, milyen sérülések érnek az életedben! A képen látottakat meséld el úgy, mintha tiéd lenne ez a cipő! A mai kor írott és rajzolt jelei: hangulatjelek az interneten (tk. 51. old.) Feladat: a tankönyvbe rajzolt hangulatjelek utánzása. Érzelmeket kifejező hangulatjelek gyűjtése és tervezése.
-----	--	---	--	--	--

10. TÉMAKÖR: HÚSVÉT (2 ÓRA)

49.	Húsvét jelképes formái az alkotásokon. Jeles napok szokásainak és tárgyi kellékeinek megismerése.	1. Beszélgetés a húsvéti szokásokról, a népszokásokról, a jelképekről és a már átélt személyes tapasztalatokról. 2. Differenciáltan választható alkotói feladatok: jelképes forma, üdvözlőkártya, vagy origami nyuszi készítése. 2/1. Kollázs: húsvéti báránka készítése színes papírokból (tk. 54. old.). 2/2. Üdvözlőkártya tervezése: tojás és kiscsibe (tk. 55. old.) 2/3. Origami - nyuszipáros.(tk. 55. old.) Fogalmak: népszokás, népi hagyományok, hímes tojás, kollázs, origami	Előzetes tudás: a húsvéti ünnepkör jellemzői, papír felezése, vágása, hajtogatása Kompetenciák Az állampolgári kompetencia fejlesztése a népi hagyományok ápolásával, kulturális sokszínűség megismerése. Az információgyűjtés képességének fejlesztése az előzetes feladatokkal. A kreativitás fejlesztése az alkotómunkával.	Szemléltetés: hímes tojások. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: ünnepek és szokások. Hagyományok ápolása. Családi ünnepek. Ünnepnapok és hétköznapiak közti különbségek. Eszközök: színes papír, rajzlap, olló, ragasztó, filctoll.	Gyűjtőmunka: Húsvéti néphagyományok, locsolóversek, képeslapok, jelképes formák. Locsolóversek: Tanári kézikönyv 85. old.
50.	Húsvét jelképes formái az alkotásokon. Jeles napok szokásainak és tárgyi kellékeinek megismerése.	1. Beszélgetés a húsvéti szokásokról, a népszokásokról, a jelképekről és a már átélt személyes tapasztalatokról. 2. Differenciáltan választható alkotói feladatok: jelképes forma, üdvözlőkártya, vagy origami nyuszi készítése. 2/1. Kollázs: húsvéti báránka készítése színes papírokból (tk. 54. old.). 2/2. Üdvözlőkártya tervezése: tojás és kiscsibe (tk. 55. old.) 2/3. Origami - nyuszipáros.(tk. 55. old.)	Előzetes tudás: a húsvéti ünnepkör jellemzői, papír felezése, vágása, hajtogatása Kompetenciák Az állampolgári kompetencia fejlesztése a népi hagyományok ápolásával, kulturális sokszínűség megismerése.	Szemléltetés: hímes tojások. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: ünnepek és szokások. Hagyományok ápolása. Családi ünnepek. Ünnepnapok és hétköznapiak közti különbségek. Eszközök: színes papír,	Gyűjtőmunka: Húsvéti néphagyományok, locsolóversek, képeslapok, jelképes formák. Locsolóversek: Tanári kézikönyv 85. old.

		Fogalmak: népszokás, népi hagyományok, hímes tojás, kollázs, origami	Az információgyűjtés képességének fejlesztése az előzetes feladatokkal. A kreativitás fejlesztése az alkotómunkával.	rajzlap, olló, ragasztó, filctoll.	
11. TÉMAKÖR: MILYEN SZÍNES A VILÁG? (10 ÓRA)					
51.	Színtani ismeretek. A főszínek és a mellékszínek. Színkeverési játékok. Képalkotás a főszínek felhasználásával. Fantasztikus lények festése.	1. Képolvasás. Beszélgetés a tankönyv 56. oldalán látható képekről célirányos kérdések segítségével. A formák, a vonalak és a színek elrendezésének megfigyelése. Az alkotások összehasonlítása. 2. Színkeverési feladat: illusztráció készítése Tóthárpád Ferenc: A három paca című verséhez (tk. 57. old.). Fogalmak: kompozíció, főszínek, mellékszínek, színárnyalatok, színkeverés, hideg-meleg színek, illusztráció.	Előzetes tudás: a látvány értelmezése, képolvasás. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése a képolvasással és a tankönyv kérdéseinek értelmezésével, verbális és nonverbális kommunikációs képesség fejlesztése. A megfigyelőképesség, a kompozíciós készség és a színérzék fejlesztése a műalkotások célirányos nézegetésével.	Szemléltetés: Czóbel Béla: Fiú labdával. Paul Klee: Sólyom. Színkeverés: főszínekből mellékszínek. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: érzelmeim. Érzelmek kifejezése. Eszközök: színes ceruza, filctoll, akvarell/tempera.	Kiegészítő feladat: 1. Marslakók, űrlények, színpompás fantasztikus figurák tervezése (tk. 58. old.) 2. Színkeverési játék: A marslakó útja: főszínek és mellékszínek (tk. 59. old.)

52.	Szintani ismeretek. A főszínek és a mellékszínek. Színkeverési játékok. Képalkotás a főszínek felhasználásával. Fantasztikus lények festése.	1. Képolvasás. Beszélgetés a tankönyv 56. oldalán látható képekről célirányos kérdések segítségével. A formák, a vonalak és a színek elrendezésének megfigyelése. Az alkotások összehasonlítása. 2. Színkeverési feladat: illusztráció készítése Tóth Árpád Ferenc: A három paca című verséhez (tk. 57. old.). Fogalmak: kompozíció, főszínek, mellékszínek, színárnyalatok, színkeverés, hideg-meleg színek, illusztráció.	Előzetes tudás: a látvány értelmezése, képolvasás. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése a képolvasással és a tankönyv kérdéseinek értelmezésével, , verbális és nonverbális kommunikációs képesség fejlesztése. A megfigyelőképesség, a kompozíciós készség és a színérzék fejlesztése a műalkotások célirányos nézegetésével.	Szemléltetés: Czóbel Béla: Fiú labdával. Paul Klee: Sólyom. Színkeverés: főszínekből mellékszínek. Kapcsolódási pontok Erkölcstan: érzelmeim. Érzelmeinek kifejezése. Eszközök: színes ceruza, filctoll, akvarell/tempera.	Kiegészítő feladat: 1. Marslakók, űrlények, színpompás fantasztikus figurák tervezése (tk. 58. old.) 2. Színkeverési játék: A marslakó útja: főszínek és mellékszínek (tk. 59. old.)
-----	---	---	---	--	---

53.	Átélt élmények, kitalált történetek, elképzelt szereplők. Illusztráció. A szivárvány színei a természetben és a műalkotásokon.	1. Motiváció. A közvetlen tapasztalások útján szerzett élmények felidézése: beszélgetés a szivárvány keletkezéséről és színeiről. Egyéni megfigyelések és tapasztalatok összegyűjtése. Milyen időjárás esetén látjuk a szivárványt, és miért? 2. Illusztráció készítése. A Szivárványhajú Varázsló ábrázolása a mese szereplőinek és a szivárvány színeinek megjelenítésével. Meseillusztráció készítése: Szécsi Magda A Szivárványhajú varázsló című meséjéhez (tk. 60-61. old.). Fogalmak: illusztráció, kompozíció, főszínek, mellékszínek,	Előzetes tudás: színkeverés, Kompetenciák A megfigyelőképesség, a vizuális emlékezet és az anyanyelvi kompetencia fejlesztése a látvány felidézésével és a jellegzetességek megbeszélésével. A kifejezőképesség fejlesztése a természetben megfigyelt színek kreatív alkalmazásával. <i>TK: kíváncsiság, környezettudatosság képességének fejlesztése, esztétikai érzék, kreativitás képességének fejlesztése, rajzolási készség fejlesztése</i>	Szemléltetés: Tájkép szivárvánnyal. Prizmával szétbontott fehér fény szivárványszínei. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: időjárás Eszközök: színes ceruza, olajpasztell vagy filctoll.	A Szivárványhajú Varázsló című mese megfigyelési szempontjai: miben volt a varázsereje a varázslónak? Mit ígért a varázsló a mesében szereplő kisfiúnak azért, hogy ne legyen szomorú? Mitől lett ismét jókedve a kisfiúnak?
54.	Átélt élmények, kitalált történetek, elképzelt szereplők. Illusztráció. A szivárvány színei a természetben és a műalkotásokon.	1. Motiváció. A közvetlen tapasztalások útján szerzett élmények felidézése: beszélgetés a szivárvány keletkezéséről és színeiről. Egyéni megfigyelések és tapasztalatok összegyűjtése. Milyen időjárás esetén látjuk a szivárványt, és miért? 2. Illusztráció készítése. A Szivárványhajú Varázsló ábrázolása a mese szereplőinek és a szivárvány színeinek megjelenítésével. Meseillusztráció készítése: Szécsi Magda A Szivárványhajú varázsló című meséjéhez (tk. 60-61. old.).	Előzetes tudás: színkeverés, Kompetenciák A megfigyelőképesség, a vizuális emlékezet és az anyanyelvi kompetencia fejlesztése a látvány felidézésével és a jellegzetességek megbeszélésével. A kifejezőképesség fejlesztése a	Szemléltetés: Tájkép szivárvánnyal. Prizmával szétbontott fehér fény szivárványszínei. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: időjárás Eszközök: színes ceruza, olajpasztell vagy filctoll.	A Szivárványhajú Varázsló című mese megfigyelési szempontjai: miben volt a varázsereje a varázslónak? Mit ígért a varázsló a mesében szereplő kisfiúnak azért, hogy ne legyen szomorú? Mitől lett ismét jókedve a

		Fogalmak: illusztráció, kompozíció, főszínek, mellékszínek,	természetben megfigyelt színek kreatív alkalmazásával. TK: kíváncsiság, környezettudatosság képességének fejlesztése, esztétikai érzék, kreativitás képességének fejlesztése, rajzolási készség fejlesztése		kisfiúnak?
55.	A valóság és a mese Folton-folt (tk. 62. old.). Foltvarrástól a foltos képig (tk. 63. old.)	1. Beszélgetés a tankönyv képeiről irányított kérdések segítségével (tk. 62. old.). Soroljátok fel a képen látott formákat, színeket és mintákat! Hasonlítsátok össze, hogy miben térnek el ezek a formák a valóságtól! 2. Kedvenc színeim és én. Oszd fel a rajzlapodat vízszintes és függőleges irányú, egymást keresztező hullámzó vonalakkal! Fest ki a létrejött kisebb-nagyobb területeket különböző színárnyalatokkal! Próbáld meg, hogy a színek fejezzék ki a pillanatnyi hangulatodat, vagy az aznapi időjárást, de felsorakoztathatod a kedvenc színeidet is! A festék száradása közben rajzold meg magadat egy másik rajzlapra, a kész rajzot vágd körül, és ragaszd rá a színárnyalatot rajzlapra! Fogalmak: patchwork (foltvarrás), akvarell, kompozíció, kontraszt, mintázat	Előzetes tudás: képolvasás, színkeverés, felület tagolása, dekoratív. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a vizuális ritmusérzék és a kompozíciós készség fejlesztése. A színismeretek bővítése. HÖT: saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása KVK: tervezés, elemzés, szervezés képességének fejlesztése, tapasztalatok értékelése	Szemléltetés: patchwork textilek, Hokata (Horváth Kata): Bárány és Foltvarró lány című akvarellje. Kapcsolódási pontok Ének: Gyertek lányok Eszközök: vegyes technika (gyertya, viaszkréta vagy olajpasztell és akvarell). Kedvenc színeim és én témához: fekete filctoll, akvarell, ragasztó.	Szerepjátékok -Képzeld magadat a képen látható kisbárány helyébe! Meséld el, hogy milyen az öltözőked, és hová készülsz ebben a foltvarrásos ruhában! - Képzeld magadat a foltvarró lány helyébe! Olyan kicsi, hogy belefér egy apró zsebbe. Meséld el, hogy milyen mintájú az a varázstakaró, amelynek egy kis részletét látjuk mögötte a háttérben!

56.	A valóság és a mese Folton-folt (tk. 62. old.). Foltvarrástól a foltos képig (tk. 63. old.)	1. Beszélgetés a tankönyv képeiről irányított kérdések segítségével (tk. 62. old.). Soroljátok fel a képen látott formákat, színeket és mintákat! Hasonlítsátok össze, hogy miben térnek el ezek a formák a valóságtól! 2. Kedvenc színeim és én. Oszd fel a rajzlapodat vízszintes és függőleges irányú, egymást keresztező hullámzó vonalakkal! Fest ki a létrejött kisebb-nagyobb területeket különböző színárnyalatokkal! Próbáld meg, hogy a színek fejezzék ki a pillanatnyi hangulatodat, vagy az aznapi időjárást, de felsorakoztathatod a kedvenc színeidet is! A festék száradása közben rajzold meg magadat egy másik rajzlapra, a kész rajzot vágd körül, és ragaszd rá a színárnyalatos rajzlapra! Fogalmak: patchwork (foltvarrás), akvarell, kompozíció, kontraszt, mintázat	Előzetes tudás: képolvasás, színkeverés, felület tagolása, dekoratív. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a vizuális ritmusérzék és a kompozíciós készség fejlesztése. A színismeretek bővítése. HÖT: saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása KVK: tervezés, elemzés, szervezés képességének fejlesztése, tapasztalatok értékelése	Szemléltetés: patchwork textilek, Hokata (Horváth Kata): Bárány és Foltvarró lány című akvarellje. Kapcsolódási pontok Ének: Gyertek lányok Eszközök: vegyes technika (gyertya, viaszkréta vagy olajpasztell és akvarell). Kedvenc színeim és én témához: fekete filctoll, akvarell, ragasztó.	Szerepjátékok -Képzeld magadat a képen látható kisbárány helyébe! Meséld el, hogy milyen az öltözőked, és hová készülsz ebben a foltvarrásos ruhában! - Képzeld magadat a foltvarró lány helyébe! Olyan kicsi, hogy belefér egy apró zsebbe. Meséld el, hogy milyen mintájú az a varázstakaró, amelynek egy kis részletét látjuk mögötte a háttérben!
-----	---	--	---	--	---

57.	A tavasz színei és hangulata. Környezetünk formáinak megfigyelése, és a forma átírása. Elképzelt történet, tündérmese. Versillusztráció. Virághozó április (tk. 64. old.). Mesebeli virágoskert (tk. 65. old.).	1. Előzetes feladatok: tavaszi rét vagy egy virágolt virágainak megfigyelése, virágképek gyűjtése, a tavasszal nyíló virágok képeinek kiválogatása, tavaszi hangulatú dekoráció készítése az osztályteremben. 2. Motiváció, beszélgetés, ráhangolódás a témára: tavaszi tájat bemutató festmények, fotók vagy filmrészletek megfigyelése. A jellegzetességek leolvasása és elmesélése (az évszakra jellemző színek és formák). A látottakhoz kapcsolódó átélt élmények megbeszélése. A természet tavaszi megújulásának hatása hangulatunkra. 3. Képelemzés: a Városi angyal című festmény (tk. 64. old.). 5. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok: 5/1. Illusztráció készítése. Végh György: Virághozó április című versének elolvasása után a képzeletbeli Tavasztündér ábrázolása. 5/2. Tavaszi virágok festése látvány, kép vagy emlékezet alapján. 5/3. Mesebeli virágoskert. Papírvirágok készítése (tk. 65. old.) 5/4. Az aranykapu. A Bújj, bújj zöldág kezdetű dal eléneklése és eljátszása után beszélgetés arról, hogy ki milyennek képzelet el az aranykaput. A kapuk funkciója: összekötés, elválasztás, kinn-benn. Esetleg a telet és tavaszt elválasztó kapu, vagy a boldogság kapuja? Feladat: a tavaszt jelképező képzeletbeli Aranykapu ábrázolása választható technikával Fogalmak: illusztráció, kompozíció, kollázs, szimmetrikus forma, díszítőmotívum,	Előzetes tudás: az évszakok hangulata és színei, kompozíciós megoldások, kollázs, a papír vágása és ragasztása, tavaszi népszokások, egyszerű eszközhasználat. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a kommunikációs készség, a problémamegoldó képesség, a kezűgyesség, az anyag- és színismeret, a kreativitás fejlesztése-MK A természettudományos kompetencia fejlesztése a természet szépségeinek megfigyelésével és a természeti értékek megőrzésével, környezettudatosság. Az esztétikai-művészeti kifejezőképesség fejlesztése a dalban megszólaltatott érzések eljátszásával és vizuális ábrázolásával.	Szemléltetés: Népi motívumok: virágok a magyar népművészeti tárgyakon. Tavaszt ábrázoló fotó vagy diakép kivetítése, természetfilm részlete. Kapcsolódási pontok Ének: népszokások megismerése és előadása énekkel, mozgással. Bújj, bújj zöldág kezdetű dal. Technika: papírmunkák (vágás, tépés). Környezetismeret: Ébred a természet. Dráma és tánc: csoportos improvizációs játékok. Tavaszi versek az interneten: http://www.operencia.com/vers/ek/tavaszi-versek?start=20#ixzz2TfGcSAhm Eszközök: Kollázs: színes papírok, olló, ragasztó. Virágok festéssel: akvarell, tempera. Papírvirágokhoz: akvarell, színes papírok, ragasztó, olló.	Játék Tavaszi népszokás: a zöldágjárás. Jellegzetes népszokás volt régen a Húsvét vasárnaptól Pünkösdig tartó énekes játék, a zöldágjárás. A tavasz megérkezését, a természet megújulását jelképezte. A lányok és esetleg a legények is a falu egyik végén egymással szemben két sorban felsorakoztak. Az egymással szemben állók megfogták egymás kezét és magasra emelve - zöld ággal a kezükben - kaput tartottak. A sor egyik vége átbújt a sor másik végén lévő kapu alatt, és így mentek végig a falun, közben énekeltek a Bújj, bújj zöldág kezdetű dalt. A valaha népszerű szokást "bujbujocskázásnak" is nevezték. Énekeljük és játsszuk el közösen mi is a Bújj, bújj zöldág kezdetű dalt!
------------	--	--	---	--	---

58.	A tavasz színei és hangulata. Környezetünk formáinak megfigyelése, és a forma átírása. Elképzelt történet, tündérmese. Versillusztráció. Virághozó április (tk. 64. old.). Mesebeli virágoskert (tk. 65. old.).	1. Előzetes feladatok: tavaszi rét vagy egy virágbolt virágainak megfigyelése, virágképek gyűjtése, a tavasszal nyíló virágok képeinek kiválogatása, tavaszi hangulatú dekoráció készítése az osztályteremben. 2. Motiváció, beszélgetés, ráhangolódás a témára: tavaszi tájat bemutató festmények, fotók vagy filmrészletek megfigyelése. A jellegzetességek leolvasása és elmesélése (az évszakra jellemző színek és formák). A látottakhoz kapcsolódó átélt élmények megbeszélése. A természet tavaszi megújulásának hatása hangulatunkra. 3. Képelemzés: a Városi angyal című festmény (tk. 64. old.). 5. Alkotómunka. Választható ábrázolási feladatok: 5/1. Illusztráció készítése. Végh György: Virághozó április című versének elolvasása után a képzeletbeli Tavasztündér ábrázolása. 5/2. Tavaszi virágok festése látvány, kép vagy emlékezet alapján. 5/3. Mesebeli virágoskert. Papírvirágok készítése (tk. 65. old.) 5/4. Az aranykapu. A Bújj, bújj zöldág kezdetű dal eléneklése és eljátszása után beszélgetés arról, hogy ki milyennek képzel el az aranykaput. A kapuk funkciója: összekötés, elválasztás, kinn-benn. Esetleg a telet és tavaszt elválasztó kapu, vagy a boldogság kapuja? Feladat: a tavaszt jelképező képzeletbeli Aranykapu ábrázolása választható technikával. Fogalmak: illusztráció, kompozíció, kollázs, szimmetrikus forma, díszítőmotívum,	Előzetes tudás: az évszakok hangulata és színei, kompozíciós megoldások, kollázs, a papír vágása és ragasztása, tavaszi népszokások, egyszerű eszközhasználat. Kompetenciák A megfigyelőképesség, a kommunikációs készség, a problémamegoldó képesség, a kez ügyesség, az anyag- és színismeret, a kreativitás fejlesztése - MK A természettudományos kompetencia fejlesztése a természet szépségeinek megfigyelésével és a természeti értékek megőrzésével, környezettudatosság. Az esztétikai-művészeti kifejezőképesség fejlesztése a dalban megszólaltatott érzések eljátszásával és vizuális ábrázolásával.	Szemléltetés: Népi motívumok: virágok a magyar népművészeti tárgyakon. Tavaszt ábrázoló fotó vagy diakép kivetítése, természetfilm részlete. Kapcsolódási pontok Ének: népszokások megismerése és előadása énekkel, mozgással. Bújj, bújj zöldág kezdetű dal. Technika: papírmunkák (vágás, tépés). Környezetismeret: Ébred a természet. Dráma és tánc: csoportos improvizációs játékok. Tavaszi versek az interneten: http://www.operencia.com/vers-ek/tavaszi-versek?start=20#ixzz2TfGcSAhm Eszközök: Kollázs: színes papírok, olló, ragasztó. Virágok festéssel: akvarell, tempera. Papírvirágokhoz: akvarell, színes papírok, ragasztó, olló.	Játék Tavaszi népszokás: a zöldágjárás. Jellegzetes népszokás volt régen a Húsvét vasárnaptól Pünkösdig tartó énekes játék, a zöldágjárás. A tavasz megérkezését, a természet megújulását jelképezte. A lányok és esetleg a legények is a falu egyik végén egymással szemben két sorban felsorakoztak. Az egymással szemben állók megfogták egymás kezét és magasra emelve - zöld ággal a kezükben - kaput tartottak. A sor egyik vége átbújt a sor másik végén lévő kapu alatt, és így mentek végig a falun, közben énekelték a Bújj, bújj zöldág kezdetű dalt. A valaha népszerű szokást "bujbujocskázásnak" is nevezték. Énekeljük és játsszuk el közösen mi is a Bújj, bújj zöldág kezdetű dalt!
-----	--	--	--	--	---

59.	Anyák napja Virágok papírból: tengelyesen szimmetrikus forma kialakítása felezéssel. (tk. 67. old.)	1. Előzetes feladatok: anyát és gyermekét ábrázoló képek gyűjtése, anyákról szóló történetek, versek és dalok. 2. Képolvasás. Anya és gyermeke a műalkotásokon (tk. 66. old). Érzelmek kifejezése és érzelmek olvasása mimika és gesztus alapján. (A gesztus és a gesztikulálás különbsége.) 3. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Virágok anyák napjára. Üdvözlőkártya készítése. Szív- virág. Feladat: szimmetrikus szív-forma kivágása papírból. A felület díszítése virágokból álló szimmetrikus kompozícióval. Színes grafika (tk. 67. old). 3/2. Virágmintás üdvözlőlap készítése anyák napjára. Papírkivágás. Szimmetrikus virágforma (pl. tulipán) kivágása félbehajtott színes papírból. Mintarészletek kivágása a forma közepétől kiindulva. Az áttört mintájú virágforma felragasztása egy másik színes papírra. 3/3. Virággal köszöntöm édesanyámat című kép készítése választható technikával. Az anyához fűződő érzelmek kifejezése gesztusokkal, mimikával és a képek díszítő virágokkal. Az örömnep ez a nap című dal közös eléneklése. Fogalmak: műalkotás, mimika, gesztus, olajfestmény, fotó, népművészet, szimmetrikus kompozíció, felezés.	Előzetes tudás: nonverbális jelzések olvasása (mimika és gesztusok jelentése), tárgytervezés, tárgyalakítás, papírmunkák. Kompetenciák Tárgyalakító vizuális, esztétikai és manipulatív képességek fejlesztése. A megfigyelőképeség és a kommunikációs készség fejlesztése a műalkotásokon látott szereplők gesztusainak jellemzésével. AK: empátikus képesség, esztétikai érzék fejlesztése a szereplők mozdulatainak utánzásával és megszólaltatásával. Az emocionális érzékenység fejlesztése az ünnep hangulatának átélésével.	Szemléltetés: Carlo Crivelli: Madonna a gyermekkel (1470). Auguste Renoir: Anyaság (1886). Családi fotók: anya gyermekével. Virágok a népművészetben (hímzés, fafaragás, festett tányérok, menyasszonyi ládák). Kapcsolódási pontok Ének: a témához kapcsolódó dalok megszólaltatása, pl. Orgona ága, barackfa virága. Olvasás: Anyák napja (magyar népköltés). Gazdag Erzs: A legszebb május (vers). Technika: a papír alakítása tépéssel, nyírással. Eszközök: színes papír, olló, ragasztó, filctoll, színes ceruza.	Anya és gyermeke a műalkotásokon. Képolvasás: a mimika, a gesztusok és a színek értelmezése. Közös beszélgetés a képek jellegzetességeiről (rácsodálkozás, gyönyörködés, véleményalkotás). A szereplők legjellegzetesebb külső tulajdonságainak kiemelése és a vélemények közös megbeszélése a tankönyv kérdései alapján. A látottakhoz kapcsolódó személyes emlékek, élmények és gondolatok elmondása. Határozzák meg a tanulók tanári kérdések segítségével a családi fotó és a festmények közötti különbségeket! festmények és a fotók
-----	--	--	---	---	---

60.	Anyák napja	1. Előzetes feladatok: anyát és gyermekét ábrázoló képek gyűjtése, anyákról szóló történetek, versek és dalok. 2. Képolvasás. Anya és gyermeke a műalkotásokon (tk. 66. old). Érzelmek kifejezése és érzelmek olvasása mimika és gesztus alapján. (A gesztus és a gesztikulálás különbsége.) 3. Választható ábrázolási feladatok. 3/1. Virágok anyák napjára. Üdvözlőkártya készítése. Szív-virág. Feladat: szimmetrikus szív-forma kivágása papírból. A felület díszítése virágokból álló szimmetrikus kompozícióval. Színes grafika (tk. 67. old). 3/2. Virágmintás üdvözlőlap készítése anyák napjára. Papírkivágás. Szimmetrikus virágforma (pl. tulipán) kivágása félbehajtott színes papírból. Mintarészletek kivágása a forma közepétől kiindulva. Az áttört mintájú virágforma felragasztása egy másik színes papírra. 3/3. Virággal köszöntöm édesanyámat című kép készítése választható technikával. Az anyához fűződő érzelmek kifejezése gesztusokkal, mimikával és a képek díszítő virágokkal. Az örömnépe ez a nap című dal közös eléneklése.	Előzetes tudás: nonverbális jelzések olvasása (mimika és gesztusok jelentése), tárgytervezés, tárgyalakítás, papírmunkák. Kompetenciák Tárgyalakító vizuális, esztétikai és manipulatív képességek fejlesztése. A megfigyelőképesseg és a kommunikációs készség fejlesztése a műalkotásokon látott szereplők gesztusainak jellemzésével. AK: empátikus képesség, esztétikai érzék fejlesztése a szereplők mozdulatainak utánzásával és megszólaltatásával. Az emocionális érzékenységek fejlesztése az ünnep hangulatának átélésével.	Szemléltetés: Carlo Crivelli: Madonna a gyermekkel (1470). Auguste Renoir: Anyaság (1886). Családi fotók: anya gyermekével. Virágok a népművészetben (hímzés, fafaragás, festett tányérok, menyasszonyi ládák). Kapcsolódási pontok Ének: a témához kapcsolódó dalok megszólaltatása, pl. Orgona ága, barackfa virága. Olvasás: Anyák napja (magyar népköltés). Gazdag Erzsi: A legszebb május (vers). Technika: a papír alakítása tépéssel, nyírással. Eszközök: színes papír, olló, ragasztó, filctoll, színes ceruza.	Anya és gyermeke a műalkotásokon. Képolvasás: a mimika, a gesztusok és a színek értelmezése. Közös beszélgetés a képek jellegzetességeiről (rácsodálkozás, gyönyörködés, véleményalkotás). A szereplők legjellegzetesebb külső tulajdonságainak kiemelése és a vélemények közötti megbeszélés a tankönyv kérdései alapján. A látottakhoz kapcsolódó személyes emlékek, élmények és gondolatok elmondása. Határozzák meg a tanulók tanári kérdések segítségével a családi fotó és a festmények közötti különbségeket! festmények és a fotók
	Képolvasás (tk. 66. old.)				
	Virágok papírból: tengelyesen szimmetrikus forma kialakítása felezéssel. (tk. 67. old.)				

12. TÉMAKÖR: A MESÉK VILÁGA (12 ÓRA)

61.	Természeti formák megfigyelése. A látvány átírása adott szempontok alapján. A látott formák és képek alapján kép készítése. Történetek, kitalált dolgok vizuális megjelenítése. Meseillusztráció készítése. (Tk. 68-69. old.)	1. Képzeltbeli, mesebeli helyeken, terekben zajló mesék, elképzelt vagy valós történetek dramatizálása, eljátszása saját tervezésű és kivitelezés szereplőkkel. Motiváció: a Képzeltország című mese meghallgatása (tk. 68. old.). 2. Beszélgetés a mesében szereplő virágokról. Milyen különleges tulajdonságokkal rendelkeznek? A valóságos és a mesebeli virágok különbségeinek összegyűjtése. Mesebeli virágok ábrázolása egy választott technikával. 3. Képelemzés. Nézzük meg Gross Arnold: A nem hervadó kert című grafikáját! (Tk. 69. old.) Spontán vélemények magfogalmazása a képről. 4. Választható alkotó feladatok. 4/1. Képzeltország kertje (meseillusztráció). 4/2. A virágok arca: megszemélyesített virágok festése (szemléltető képek a Tanári kézikönyv 104. oldalán.). 4/3. Kollázs: a tanító néni virágoskertje. Feladat: virágformák kivágása színes papírból, a közepébe a saját arckép beragasztása. A virágportrékból tabló készítése az osztályteremben (szemléltető képek a Tanári kézikönyv 104. oldalán.). Fogalmak: valóságghű, látvány utáni rajz, kitalált forma, megszemélyesítés, dekoratív, önarckép, portré	Előzetes tudás: formaegyszerűsítés, díszítő motívumok, vizuális alapelemek alkalmazása. Kompetenciák Olvasási készség és szókincs fejlesztése médiászövegekkel. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése a különös formák tervezésével. Az alkotás örömeinek meg tapasztalása. AK: hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása, információk feldolgozásának képessége, érvelés képességének fejlesztése	Szemléltetés: virágok a valóságban és a képeken (tk. 69. old.) Gross Arnold: A nem hervadó kert, színes rézkarc (tk. 69. old.) Kapcsolódási pontok Környezetismeret: A virágos növények. Nagymama virágoskertje. Ének: Én kis kertem kerteltem..., Fehér lilomszál... Eszközök: olajpasztell, tempera, filctoll, kollázs (színes papír, portréképek, olló, ragasztó).	Találós kérdések gyűjtése: különböző virágok felismerése találós kérdések alapján. Például: Két lándzsa közt, mint a pehely, Fent lebeg egy virágkehely. <i>(Tulipán)</i> Nyári réten virítok én a búzatáblában, szellő ringat, hajladozom piros szoknyácskában. <i>(Pipacs)</i>
-----	---	--	--	--	--

62.	Természeti formák megfigyelése. A látvány átírása adott szempontok alapján. A látott formák és képek alapján kép készítése. Történetek, kitalált dolgok vizuális megjelenítése. Meseillusztráció készítése. (Tk. 68-69. old.)	1. Képzletbeli, mesebeli helyeken, terekben zajló mesék, elképzelt vagy valós történetek dramatizálása, eljátszása saját tervezésű és kivitelezés szereplőkkel. Motiváció: a Képzletország című mese meghallgatása (tk. 68. old.). 2. Beszélgetés a mesében szereplő virágokról. Milyen különleges tulajdonságokkal rendelkeznek? A valóságos és a mesebeli virágok különbségeinek összegyűjtése. Mesebeli virágok ábrázolása egy választott technikával. 3. Képelemzés. Nézzük meg Gross Arnold: A nem hervadó kert című grafikáját! (Tk. 69. old.) Spontán vélemények megfogalmazása a képről. 4. Választható alkotó feladatok. 4/1. Képzletország kertje (meseillusztráció). 4/2. A virágok arca: megszemélyesített virágok festése (szemléltető képek a Tanári kézikönyv 104. oldalán.). 4/3. Kollázs: a tanító néni virágoskertje. Feladat: virágformák kivágása színes papírból, a közepébe a saját arckép beragasztása. A virágportrékból tabló készítése az osztályteremben (szemléltető képek a Tanári kézikönyv 104. oldalán.). Fogalmak: valóság, látvány utáni rajz, kitalált forma, megszemélyesítés, dekoratív, önarckép, portré	Előzetes tudás: formaegyszerűsítés, díszítő motívumok, vizuális alapelemek alkalmazása. Kompetenciák Olvasási készség és szókincs fejlesztése médiaszövegekkel. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése a különös formák tervezésével. Az alkotás örömeinek meg tapasztalása. AK: hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása, információk feldolgozásának képessége, érvelés képességének fejlesztése	Szemléltetés: virágok a valóságban és a képeken (tk. 69. old.) Gross Arnold: A nem hervadó kert, színes rézkarc (tk. 69. old.) Kapcsolódási pontok Környezetismeret: A virágos növények. Nagymama virágoskertje. Ének: Én kis kertem kerteltem..., Fehér liliomszál... Eszközök: olajpasztell, tempera, filctoll, kollázs (színes papír, portréképek, olló, ragasztó).	Találós kérdések gyűjtése: különböző virágok felismerése találós kérdések alapján. Például: Két lándzsa közt, mint a pehely, Fent lebeg egy virágkehely. <i>(Tulipán)</i> Nyári réten virítok én a búzatáblában, szellő ringat, hajladozom piros szoknyácskában. <i>(Pipacs)</i>
-----	---	---	---	--	--

63.	A mesék különleges szereplői A meseszereplők öltözete. Milyen a törpék kalapja?	1. Motiváció. A bűvös kalap című mese meghallgatása 2. A mese értelmezése közös beszélgetéssel: a szereplők és a helyszín jellemzői, a mese tanulsága. Hétköznapi és mesebeli tárgyak. 3. Választható feladatok: 3/1. Illusztrációkészítése A bűvös kalap című meséhez. Kiemelt feladat: bűvös, varázslatos tulajdonságokkal rendelkező fejfedő tervezése a meséből megismert törpéknek.	Előzetes tudás: a forma és a funkció. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése megfelelő szókincs használatának képessége a mese szereplőinek szóbeli jellemzésével, továbbá a tanórán bemutatott fejfedőformák szóbeli leírásával.	Szemléltetés: Törpékről képek szemléltetése interaktív táblán Kapcsolódási pontok Technika: tárgyak tervezése egyszerű eszközökkel. Eszközök: filctoll, olajpasztell	Gyűjtőmunka: Törpékről és tündérekéről szóló mesék és illusztrációk keresése. A mesében szereplő törpék és tündérek jellemzése. Különböző fejfedők képe, pl. cylinder, füles sapka, stb.
64.	A mesék különleges szereplői A meseszereplők öltözete. Milyen a törpék kalapja?	1. Motiváció. A bűvös kalap című mese meghallgatása 2. A mese értelmezése közös beszélgetéssel: a szereplők és a helyszín jellemzői, a mese tanulsága. Hétköznapi és mesebeli tárgyak. 3. Választható feladatok: 3/1. Illusztrációkészítése A bűvös kalap című meséhez. Kiemelt feladat: bűvös, varázslatos tulajdonságokkal rendelkező fejfedő tervezése a meséből megismert törpéknek.	Előzetes tudás: a forma és a funkció. Kompetenciák Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése, megfelelő szókincs használatának képessége a megismert mese tartalmának és a mese szereplőinek szóbeli jellemzésével, továbbá a tanórán bemutatott fejfedőformák szóbeli leírásával.	Szemléltetés: Törpékről képek szemléltetése interaktív táblán Kapcsolódási pontok Technika: tárgyak tervezése egyszerű eszközökkel. Eszközök: filctoll, olajpasztell	Gyűjtőmunka: Törpékről és tündérekéről szóló mesék és illusztrációk keresése. A mesében szereplő törpék és tündérek jellemzése. Különböző fejfedők képe, pl. cylinder, füles sapka, stb.

65.	A természet csodái (tk. 72. old.).	1. Előzetes feladatok: különböző növények (vagy azok képeinek) gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl.: gyümölcs, zöldség, termesztett vagy vadon növény, ehető vagy mérgező, nyersen vagy főzve fogyasztható stb. 2. A természet csodái. Kollázs készítése.	Előzetes tudás: megszemélyesítés, a forma átalakítása, a mesebeli figurák jellemzői. Kompetenciák A technikai készség fejlesztése. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése. Az alkotás örömeinek megtapasztalása. TK: esztétikai érzék, fogalomalkotás képességének fejlesztés	Szemléltetés: gyümölcsök és zöldségek képei, és valóságos formái. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: mi terem a zöldségeskertben és a gyümölcsösökben? Zöldségszobrászat. Technika: Táplálkozzunk egészségesen. Zöldségek és gyümölcsök. Eszközök: kollázs: gyümölcsöket és zöldségeket ábrázoló képek, olló, ragasztó.	Szituációs játékok: gyümölcsök és zöldségek megszólaltatása, pl. Hogyan hívnád fel magadra a figyelmet a piacon, ha alma, szőlő, narancs stb. lennél? Milyen jellegzetes tulajdonságaidat sorolnád fel azért, hogy megvegyenek?
66.	A természet csodái (tk. 72. old.).	1. Előzetes feladatok: különböző növények (vagy azok képeinek) gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl.: gyümölcs, zöldség, termesztett vagy vadon növény, ehető vagy mérgező, nyersen vagy főzve fogyasztható stb. 2. A természet csodái. Kollázs készítése.	Előzetes tudás: megszemélyesítés, a forma átalakítása, a mesebeli figurák jellemzői. Kompetenciák A technikai készség fejlesztése. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése. Az alkotás örömeinek megtapasztalása. TK: esztétikai érzék, fogalomalkotás képességének fejlesztés	Szemléltetés: gyümölcsök és zöldségek képei, és valóságos formái. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: mi terem a zöldségeskertben és a gyümölcsösökben? Zöldségszobrászat. Technika: Táplálkozzunk egészségesen. Zöldségek és gyümölcsök. Eszközök: kollázs: gyümölcsöket és zöldségeket ábrázoló képek, olló, ragasztó.	Szituációs játékok: gyümölcsök és zöldségek megszólaltatása, pl. Hogyan hívnád fel magadra a figyelmet a piacon, ha alma, szőlő, narancs stb. lennél? Milyen jellegzetes tulajdonságaidat sorolnád fel azért, hogy megvegyenek?

67.	Mesél a természet. Növény-ország lakói. A növények megszemélyesítése. (tk. 73. old)	1. Előzetes feladatok: különböző növények (vagy azok képeinek) gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl.: gyümölcs, zöldség, termesztett vagy vadon növény, ehető vagy mérgező, nyersen vagy főzve fogyasztható stb. 2. Mesél a természet. Az alkotás útja a valóságtól a mesebeli formákig. Ismert növények (gyümölcsök, zöldségek) képzeletbeli életre keltése szituációs játékkal, rajzban vagy festményben úgy, mintha egy meseország lakói lennének. A látvány átalakítása adott szempontok alapján.	Előzetes tudás: megszemélyesítés, a forma átalakítása, a mesebeli figurák jellemzői. Kompetenciák A technikai készség fejlesztése. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése. Az alkotás örömeinek megtapasztalása. AK: életkori sajátosságának megfelelő nyelvi ismeretek, esztétikai érzék képességének fejlesztése	Szemléltetés: gyümölcsök és zöldségek képei, és valóságos formái. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: mi terem a zöldségeskertben és a gyümölcsösökben? Zöldségszobrászat. Technika: Táplálkozunk egészségesen. Zöldségek és gyümölcsök. Eszközök: kollázs: fekete és színes papírok, prospektusok gyümölcsöket és zöldségeket ábrázoló képei, olló, ragasztó.	Szituációs játékok: gyümölcsök és zöldségek megszóltatása, pl. Hogyan hívnád fel magadra a figyelmet a piacon, ha alma, szőlő, narancs stb. lennél? Milyen jellegzetes tulajdonságaidat sorolnád fel azért, hogy megvegyenek?
-----	---	--	--	--	---

68.	Mesél a természet. Növény-ország lakói. A növények megszemélyesítése. (tk. 73. old)	1. Előzetes feladatok: különböző növények (vagy azok képeinek) gyűjtése és csoportosítása adott szempontok alapján, pl.: gyümölcs, zöldség, termesztett vagy vadon növe, ehető vagy mérgező, nyersen vagy főzve fogyasztható stb. 2. Mesél a természet. Az alkotás útja a valóságtól a mesebeli formákig. Ismert növények (gyümölcsök, zöldségek) képzeletbeli életre keltése szituációs játékkal, rajzban vagy festményben úgy, mintha egy meseország lakói lennének. A látvány átalakítása adott szempontok alapján.	Előzetes tudás: megszemélyesítés, a forma átalakítása, a mesebeli figurák jellemzői. Kompetenciák A technikai készség fejlesztése. A formaérzék, a formafantázia és az alkotó képzelet fejlesztése. AK: életkori sajátosságának megfelelő nyelvi ismeretek, esztétikai érzék képességének fejlesztése	Szemléltetés: gyümölcsök és zöldségek képei, és valóságos formái. Kapcsolódási pontok Környezetismeret: mi terem a zöldségeskertben és a gyümölcsösökben? Zöldségszobrászat. Technika: Táplálkozunk egészségesen. Zöldségek és gyümölcsök. Eszközök: kollázs: fekete és színes papírok, prospektusok gyümölcsöket és zöldségeket ábrázoló képei, olló, ragasztó.	Szituációs játékok: gyümölcsök és zöldségek megszóltatása, pl. Hogyan hívnád fel magadra a figyelmet a piacon, ha alma, szőlő, narancs stb. lennél? Milyen jellegzetes tulajdonságaidat sorolnád fel azért, hogy megvegyenek?
69.	A formák felülete. Nyomatkészítés: a frottázsolás technikája.	1. A frottázs technikájának megismerése (tanári magyarázat és bemutatás). Nyomatok gyűjtése önállóan különböző textúrájú felületekről a megismert frottázs technikájával. 2. Képzeletbeli forma készítése a legjobban sikerült frottázsokból. A kivágott részletekből közös kompozíció kialakítása a kollázs technikájával, pl. varázsszőnyeg, meseváros házai, mesebeli állatok és virágok stb. Fogalmak: felület, textúra, faktúra, frottázs, kompozíció,	Előzetes tudás: a kollázs technikája, papírmunkák készítése tépéssel vágással. Kompetenciák A kísérletező kedv, a manuális és az anyaghasználati készség, a kompozíciós készség fejlesztése. EK: analízis- szintézis	Szemléltetés: frottázolt felületek bemutatása interaktív táblán Kapcsolódási pontok Technika: papírmunkák. Vágás és ragasztás. Eszközök: fehér és színes írólapok, puha grafit- és színes ceruzák, pasztellkréták, olló, ragasztó.	Gyűjtőmunka. Különböző textúrájú felületek gyűjtése a frottázs készítéséhez, pl. fakéreg, falevelek, cipőtalp, dombornyomással készült formák stb. A felületek jellemzése, pl. rücskös, érdes, sima, barázdált, rácsos stb.

70.	A formák felülete. Nyomatkészítés: a frottázsolás technikája.	1. A frottázs technikájának megismerése (tanári magyarázat és bemutatás). Nyomatok gyűjtése önállóan különböző textúrájú felületekről a megismert frottázs technikájával. 2. Képzeltbeli forma készítése a legjobban sikerült frottázsokból. A kivágott részletekből közös kompozíció kialakítása a kollázs technikájával, pl. varázsszőnyeg, meseváros házai, mesebeli állatok és virágok stb. Fogalmak: felület, textúra, faktúra, frottázs, kompozíció,	Előzetes tudás: a kollázs technikája, papírmunkák készítése tépéssel vágással. Kompetenciák A kísérletező kedv, a manuális és az anyaghasználati készség, a kompozíciós készség fejlesztése. EK: analízis- szintézis	Szemléltetés: frottázsolt felületek bemutatása interaktív táblán Kapcsolódási pontok Technika: papírmunkák. Vágás és ragasztás. Eszközök: fehér és színes írólapok, puha grafit- és színes ceruzák, pasztellkréták, olló, ragasztó.	Gyűjtőmunka. Különböző textúrájú felületek gyűjtése a frottázs készítéséhez, pl. fakéreg, falevelek, cipőtálp, dombornyomással készült formák stb. A felületek jellemzése, pl. rücskös, érdes, sima, barázdált, rácsos stb.
71.	Dekoratív felület tervezése. Vidám számok (tk. 76. old.). Színes névsor (tk. 77. old.).	Választható ábrázolási feladatok. 1. Dekoratív kidolgozású számok rajza. A felület díszítése egyénileg tervezett mintákkal és színárnyalatokkal. A feladat többféleképpen is megoldható. 1/1. Életre keltett számok. „Szám-ország” lakóinak megjelenítése: “emberiesedett” számok rajzolása kezekkel, lábbakkal, arccal, ruhába öltöztetve stb. 1/2. Számok tánca. Közös kompozíció készítése az egyénileg megrajzolt táncoló számokból. 1/3. Színes papírból kivágott számok díszítése dekoratív mintákkal. A számok felületének díszítése dekoratív mintákkal, filctollal. A minta lehet csíkos, pöttyös, kockás, virágmintás, de rajzolhatnak rá kedvenc figurákat is. 1/4. Csoportmunka: számokat termő fa készítése. Hangulatkeltés: Bella István Szeptember című versének felolvasása Fogalmak: vázolás, körvonal, folt, díszítés, minta, mintaritmus,	Előzetes tudás: dekoratív felületek, a pont, a vonal és a folt kreatív alkalmazása. Kompetenciák A vizuális nyelv elemeinek, pont, vonal, folt, szín megismerése és tudatos használata, szerepük felismerése a képalkotásban. Vonalas jellegű, foltszerű előadásmód. Méretkülönbségek felismerése, a léptékváltás alapjai. MK: lényeglátás, kreativitás képességének fejlesztése TK: formaalkotás	Szemléltetés: Érdekes alakú és különleges díszítésű betűk és számok, pl. Szántó Tibor: Betű című könyvéből. Érdekes betűk gyűjtése újságokból. Kapcsolódási pontok Magyar nyelv-és irodalom: játék a betűkkel. Matematika: számok. Eszközök: Színes ceruza, filctoll.	Dekoratív betűk tervezése. Színes névsor készítése. A feladathoz egy A/4-es méretű rajzlap hosszirányú fele szükséges. Erre a papírsávra írja fel mindenki a saját keresztnévét a lap szélességét és hosszát csaknem teljesen kitöltő betűkkel. A minták lehetnek geometrikusak (pont, vonal, folt játéka), vagy ismétlődhetnek konkrét, egyszerű formák, pl. virágok, szívek, nap, felhő stb.

72.	Dekoratív felület tervezése.	Választható ábrázolási feladatok. 1. Dekoratív kidolgozású számok rajza. A felület díszítése egyénileg tervezett mintákkal és színárnyalatokkal. A feladat többféleképpen is megoldható. 1/1. Életre keltett számok. „Szám-ország” lakóinak megjelenítése: “emberiesedett” számok rajzolása kezekkel, lábbakkal, arccal, ruhába öltöztetve stb. 1/2. Számok tánca. Közös kompozíció készítése az egyénileg megrajzolt táncoló számokból. 1/3. Színes papírból kivágott számok díszítése dekoratív mintákkal. A számok felületének díszítése dekoratív mintákkal, filctollal. A minta lehet csíkos, pöttyös, kockás, virágmintás, de rajzolhatnak rá kedvenc figurákat is. 1/4. Csoportmunka: számokat termő fa készítése. Hangulatkeltés: Bella István Szeptember című versének felolvasása	Előzetes tudás: dekoratív felületek, a pont, a vonal és a folt kreatív alkalmazása. Kompetenciák A vizuális nyelv elemeinek, pont, vonal, folt, szín megismerése és tudatos használata, szerepük felismerése a képalkotásban. Vonalas jellegű, foltszerű előadásmód. Méretkülönbségek felismerése, a léptékváltás alapjai. MK: lényeglátás, kreativitás képességének fejlesztése TK: formaalkotás, rajzolási készség fejlesztése	Szemléltetés: Érdekes alakú és különleges díszítésű betűk és számok, pl. Szántó Tibor: Betű című könyvéből. Érdekes betűk gyűjtése újságokból. Kapcsolódási pontok Magyar nyelv-és irodalom: játék a betűkkel. Matematika: számok. Eszközök: Színes ceruza, filctoll.	Dekoratív betűk tervezése. Színes névsor készítése. A feladathoz egy A/4-es méretű rajzlap hosszirányú fele szükséges. Erre a papírsávra írja fel mindenki a saját keresztnévét a lap szélességét és hosszát csaknem teljesen kitöltő betűkkel. A minták lehetnek geometrikusak (pont, vonal, folt játéka), vagy ismétlődhetnek konkrét, egyszerű formák, pl. virágok, szívek, nap, felhő stb.
	Vidám számok (tk. 76. old.).				
	Színes névsor (tk. 77. old.).				